

ВИЖ!

АКЦЕНТИ
ЛИТЕРАТУРАХОРА
ARTIST CORNER

ТЕМА

ПРОСТРАНСТВА
ПОСОКИРЕВЮ
ЗА ДЕЦА

ARTIST CORNER КЪМ РУБРИКА

НИЩО НЕ СЕ ГУБИ

АВТОР: СТЕФКА ЦАНЕВА 09.05.2018 Г.

Франсиско Монтоя Касарес, Small Change, 2016

Казват, че в природата нищо не се губи, а само преминава в друго състояние. Именно идеята за тази трансформация е в основата на изложбата „Нищо не се губи“ на Викенти Комитски и Франсиско Монтоя Касарес в Гьоте-институт. Добре познатото правило от физиката е отправна точка за изложбата на двамата художници, която представя най-различни художествени и спекулативни гледни точки и подходи към природата, космоса, икономиката и света, в който живеем.

ОТ РУБРИКАТА

НАЙ-ЧЕТЕНИ

Отлепване на
погледи: Росица
РалеваНевидимите
герои на Ива
Сашева

Нищо не се губи, интервю. Автор: Стефка Цанева

ВИЖ!, 9 май 2018

<https://vijmag.bg/artists/gubi>

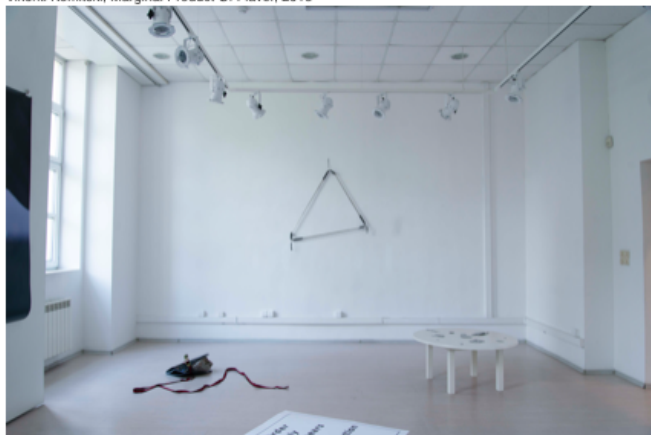

Франсиско Монтоя Касарес, The Curvature Of Space

Изложбата е и първата от новата поредица на Гьоте-институт „1+1: Арт сцена в Германия“, която цели да представи съвременното изкуство в Германия през погледа на български художници. По този модел е поканен Викенти Комитски, който пък от своя страна включва Франсиско Монтоя Касарес. Двамата се запознават в Ню Йорк, където Комитски отива като победител от наградата БАЗА. След това случайно се оказват в Берлин, където живеят и до днес. Изложбата им умело борави с добре познати образи, изведени по най-необичайни и неочаквани начини. От триъгълника на безкрайността, който се затваря между три селфи стика, през космическите, страни, неразбираеми обекти, които подозрително миришат на дъвки Wrigley's до въображаемата планина в дланта ни. Изложбата може да бъде видяна до 18 май всеки делничен ден от 10 до 19 ч

Vikenti Komitski, Marginal Product Of Flavor, 2018

Викенти Комитски, Me, Myself and I 1

Нищо не се губи, интервю. Автор: Стефка Цанева

ВИЖИ, 9 май 2018

<https://vijmag.bg/artists/gubi>

Разкажете ни повече за концепцията и произведенията в изложбата. Каква е трансформацията, която ви вълнува?

Франсиско: Трансформацията винаги е била много важен аспект в моята работа. Независимо от конкретната тема, която се засяга в определена творба, винаги става дума за някакъв процес на трансформация. За мен "нищо не се губи" е метафора на процеса на постоянна трансформация на идентичност и на ситуациите около нас – било то на контекста, сблъсъците и срещите, асимилацията, недоразуменията или интерпретацията. За този проект решихме да включим работи, които се въртят около тази идея, но не в определена посока, а по-скоро насочващи като цяло към процеса на промяна и непрекъснатост.

Викенти: За мен това е опит да видя света като едно цяло, а не като сбор от единичности. Нещо се трансформира под влиянието на различни сили. Като планетата от „Соларис“ на Станислав Лем... Както, когато понякога обществата действат като група от взаимосвързани частници. Или както вселената е конструирана като човешката психика. Става дума за това да откриеш общото в нещата.

Francisco Montoya Casares, It is just the wind

Вие сте приятели, работили сте заедно и преди. Какво ви събра в тази изложба?

Франсиско: Живеем в един и същ град и сме в постоянен диалог, обсъждаме работата си. За тази изложба обмисляхме много различни възможности и в крайна сметка избрахме творби, които са сходни, но все пак представителни за работата на всеки от нас. В моя случай изложбата представя типичния за мен постоянен диалог между различните страни и модификацията на материала. При Викенти пък това са находчивата употреба на текст и огромното чувство за хумор, които характеризират работата му.

Викенти: Всички работи бяха обсъдени първо в домашни условия, най-често късно вечер. Беше като семейно планиране на тържество или нещо такова. Едно от заглавията на моите работи дойде от Франсиско (няма да казвам кое). Дори и когато не излагаме заедно, пак много си говорим, така че естествено сме си изградили механизъм на обсъждане на работата.

Francisco Montoya Casares Invisible Mountain, 2018

Освен работите в изложбата има и още едно произведение под формата на текст. Как се случи така, че работихте с ghostdog?

Викенти: Нашата обща приятелка Вера Млечевска ни свърза. Бях я попитал дали знае някой физик, който може да ни напише текст към изложбата, и тя ни препоръча него. Беше си чист късмет. Неговите текстове са невероятни, не сме променили и дума. Те се противопоставят на каквато и да е редакция, както нищо друго, което съм срещал. Самият ghostdog е невероятна личност, има определена енергия, която наелектризира въздуха около него.

И двамата живеете в Берлин, което е и съвсем формалния повод за изложбата. Какво прави града толкова привлекателен за художници?

Викенти: Преди казваха, че е заради ниските наеми и т.н. Но има много повече от това, ако изобщо още е вярно. Може би е, защото Берлин е като нежен гигант – мегаполис, където въпреки всичко има усещането за малък град, за уют, за квартала, където познаваш съседите. И заради техният същ.

Нищо не се губи, интервю. Автор: Стефка Цанева

ВИЖ!, 9 май 2018

<https://vijmag.bg/artists/gubi>

Актуални новини, арт критика и
интервюта

Basic and the Beast – изложба на Викенти Комитски в Sariev Contemporary

Публикувано на 18.02.2017 от Десислава Милева

*Все си мисля, че доброто изкуство е наполовина нещо, което досега не е било изкуство. – с тези думи Викенти Комитски завършва разговора ни, връщайки се към реденето на най-новата си изложба в галерия Sariev Contemporary – *Basic and the Beast*. Замислям се върху теорията му, наблюдавайки творбите в процес на нареждане и осъзнавам, че бих могла да я приложа и към тях, защото една част от интереса в работата на Викенти е именно в правилното балансиране между това, което може да бъде наречено рисунка, фотография, колаж, инсталация и онези елементи, които ги превръщат в нещо повече.*

С работата на Викенти се запознах за първи път през 2007 г. по време на фестивала Remember Sofia Underground в галерията на СБХ на „Шипка“ 6. Беше нарисувал надписа на Винпром по един такъв, почти инфантилен начин. Много ми хареса, защото беше единствената работа в цялата зала, която беше толкова иронична и неглижарска, докато всички други се опитваха да покажат известно майсторство. – споделя Вера Млечевска, куратор на изложбата, показвайки ми в същото време една от новите рисунки, включени в изложбата. Не оставяйте багажа си без надзор разкрива странен природен пейзаж, лишен от човешко присъствие, на фона на който изписаните думи плуват абсурдни. „Не оставяйте багажа си без надзор“ се промушва в съзнанието ми с гласа на летищен високоговорител на няколко езика

<http://artnewscafe.com/bulletin/index.php/2017/02/18/basic-and-the-beast/>

1/4

Basic and the Beast – изложба на Викенти Комитски в Sariev Contemporary, статия. Автор: Десислава Милева
Artnewscafe бюлетин, 18 февруари 2017

<http://artnewscafe.com/bulletin/index.php/2017/02/18/basic-and-the-beast/>

едновременно, докато влача уморен куфар зад гърба си в пространство, в което хора определено не липсват. За 10 години Викенти Комитски може да е променил похватите си на работа, но не и общата си нагласа към изкуството и темите, които го интересуват.

Другото при него е, че работите му са изключително свързани със съвременната визуалност. Изображенията, които избира Викенти, винаги говорят за духа на времето, в което живеем и са вплетени в неразделен поток от образи и асоциации, които ние, хората, възприемаме непосредствено; които минават през главата на всеки, а той превръща в изкуство. – продължава Вера Млечевска. Творбите в *Basic and the Beast* не отстъпват от това правило. Всяка една от тях е своеобразен коментар на тази реалност, на нейните недостатъци и особености, с различна доза ирония и критично отношение, които обаче се преглъщат лесно именно заради „неглижарския“ характер в работата на художника.

Следва да задам и най-задавания въпрос и за мое облекчение получавам търпелив и изчерпателен отговор. *Basic* е преди всичко движение без съпротивление, живот без съпротивление, съставен от времеви поредици „от 9 до 5“, седмица и уикенд, реалити предавания и музика по радиото, дрехи от мола и маратонки имитации. От скоро Викенти слуша хип-хоп. Именно от там идва и терминът. *A the beast* ? Викенти ми отговаря, че *това са всичките процеси, които текат отдолу, под повърхността на basic живота. Купуваши си кецове за пет евро, а зад тях всъщност е цяла индустрия на деца, които работят нелегално.* Мистър Джекил и доктор Хайд.

Викенти Комитски, Lucky fetish, 2016

Оглеждам се за присъствието на този елемент от нашата реалност, винаги старателно замазван, за да не се чувстваме виновни за желанието да имаме онези кецове и попадам на *Lucky Fetish*. Творбата може да бъде определена като ready-made – похват, с който Викенти работи още от началото на кариерата си, но тя крие и интересен концептуален заряд. Научавам за теорията на Карл Маркс за стоковия фетишизъм, докато гледам как лицето му, запечатано в боядисана в бяло керамика, бива упорито удряно от лапичката на една от онези котки, за които се предполага, че носят щастие. Предполага. Вярва. Това, което е сигурно обаче са приходите, които носи популярният сувенир най-вече на онзи, който го произвежда и чиято

<http://artnewscafe.com/bulletin/index.php/2017/02/18/basic-and-the-beast/>

2/4

Basic and the Beast – изложба на Викенти Комитски в Sariev Contemporary, статия. Автор: Десислава Милева
Artnewscafe бюлетин, 18 февруари 2017

<http://artnewscafe.com/bulletin/index.php/2017/02/18/basic-and-the-beast/>

производствена цена е много по-ниска от тази, която бива заплащана на сергията. Именно в тази разлика се крие фетишизирането за Маркс, а фактът, че главата му е касичка, не може да бъде по-ироничен.

Но докато разглеждам творбите в *Basic and the Beast* се запознавам и с друга теория, която би могла да обясни много от процесите, протичащи в нашето съвремие – тази на френския психоаналитик Жак Лакан за стремежа за утвърждаване, базирано на липсата. Творбата *Винаги тук, никога там* си играе с нейните последици както с възприятията и позицията на посетителя в изложбеното пространство. Къде сме между физическата реалност и виртуалната, в коя присъстваме и в коя се стремим да се утвърдим? Подобни въпроси и много други повдигат творбите на Викенти Комитски, но за щастие не дават отговори. Те зависят само от този, който разглежда.

Обръщам внимание на изключително концептуалния характер на творбите, не само в тази изложба, но и в по-ранните, с които съм се запознала, а Викенти потвърждава наблюденията ми. *Завършил съм скулптура и един от професорите ми в Академията (НХА София бел. р.) ни учеше на следното: правиш скулптурата, пускаш я по един хълм и каквото остане накрая е завършеното произведение. Така че още тогава придобих един стремеж към минимализъм, а в един момент започнах да развивам толкова концептуални работи, че напълно спрях да работя. За 2012 г. имам само една работа и тя е върху тениски.*

Викенти Комитски, *Навикът*, 2017

Работата, за която говори Викенти, *Why in Love?*, е реализирана за NutureArt Gallery в Ню Йорк по повод изложбата *Is it free*. В американския град художникът е за шестседмична специализация в International Studio and Curatorial Program като носител на наградата за съвременно изкуство БАЗА за 2011 г., връчвана от Института за съвременно изкуство в София. През 2012 г. се и мести да живее в Берлин, където работи и до днес. Говорим си за берлинската арт сцена и за факта, че именно в немската столица е започнал работата си с колажи поради липсата тогава на повече средства и пространство. Споделя ми обаче, че тези, които виждам в изложбата са едни от последните, които смята да създаде. Исква да експериментира с други похвати в идейното поле и стила на творби като *Винаги тук, никога там* и *Навикът*. Последната е змиевидно разположена в галерийното пространство верига, чиито пръстени прогресивно увеличават

<http://artnewscafe.com/bulletin/index.php/2017/02/18/basic-and-the-beast/>

3/4

Basic and the Beast – изложба на Викенти Комитски в Sariev Contemporary, статия. Автор: Десислава Милева
Artnewscafe бюлетин, 18 февруари 2017

<http://artnewscafe.com/bulletin/index.php/2017/02/18/basic-and-the-beast/>

размера си. Логиката им на нарастване обаче е тайна от кухнята, която привидно няма връзка с темата на творбата – създаването и скъсването на навици, може би онези, „лошите“, за които днес онлайн гурута и психолози говорят с наръч от „правилни“ начини. А тайната е в прогресията, определяна като златно сечение, която освен математически термин е още от времето на Леонардо да Винчи и символ на стремежа за красота и съвършенство в изкуството. Понятията нямат същото значение днес и толкова по-добре, иначе биха останали само имитациите, но в творби като тези на Викенти Комитски могат да бъдат и напълно отсъстващ фактор, правейки последните още по-интересни.

Искам да подчертая, че Викенти използва непрекъснато различни похвати и не се ограничава да казва „аз правя колажи или аз правя инсталации“. Работите му следват повече определена идея отколкото подход или похват, което също ги прави концептуални по някакъв начин.

И вълнуващи, бих добавила към думите на Вера Млечевска, преди на излизане да затвори вратата на Sariev Contemporary.

Автор: Десислава Милева

Basic and the Beast може да бъде видяна в пространството на Sariev Contemporary до 4 март 2017 г.

* Снимки: галерия Sariev Contemporary.

За Десислава Милева

Родена 1988 г. в Пловдив. Завършва история на изкуството в Université de Bourgogne, Дижон. Специализира модерно изкуство в Université Lumière Lyon 2, Лион. Във Франция работи за културни институции като Opéra de Saint-Etienne, Institut d'art contemporain и Château de Chamarande. Интересува се от всички проявления на изкуството и неговата връзка с хората. Има публикации в списание „Култура“, „Литературен вестник“ и онлайн изданието на списание „Егоист“. Автор е на статиите за изложбите на галерия SARIEV Contemporary в artsy.net

[Всички публикации от Десислава Милева →](#)

Публикувано в Арт ревию, Интервю с етикети Викенти Комитски, Галерия Sariev Contemporary, Десислава Милева. Постоянна връзка.

Задвижвано с гордост от WordPress.

Шестима млади художници номинирани за Наградата за съвременно изкуство БАЗА

16:26 | 20 юли 2015 | [0 коментара](#)

На 21 юли, вторник от 18 ч. е откриването на Изложбата на номинираните художници за Наградата за съвременно изкуство БАЗА. Домакин на изложбата е **Софийска градска художествена галерия**, а нейни съорганизатори са Институтът за съвременно изкуство – София, Фондация за гражданско общество - Ню Йорк и международна мрежа Награди за млади художници.

Номинирани за наградата тази година и представени в изложбата са художниците Стела Василева, Владислав Георгиев, Кристина Иробалиева, Павел Лефтеров, Десислава Унгер и Александра Чаушова.

Александра Чаушова, Госпожа А. /Омагьосаните пиещи чай/, 2013

През 2015 г. конкурсът за Наградата за съвременно изкуство БАЗА се провежда за осми път в България. Ориентирана към художници до 35 години, тя е единствена по рода си у нас и се изразява в стипендия за пътуване и резиденция в Ню Йорк за месец и половина.

Шестима млади художници номинирани за Наградата за съвременно изкуство БАЗА, статия.

Mediapool.bg, 20 юли 2015

<http://www.mediapool.bg/shestima-mladi-hudozhnitsi-nominirani-za-nagradata-za-savremenno-izkustvo-baza-news236912.html>

Конкурсът се провежда на два етапа. През пролетта на всяка година жури от избрани специалисти селектира между четири и осем млади автори, които по-късно показват работата си в обща изложба. В деня на откриването журито заседава за втори път и определя носител на наградата, ръководейки се и от представянето на художниците в изложбата.

Пребиваването в Ню Йорк, организирано от Фондация за гражданско общество, включва програма за срещи с куратори, посещение на галерии и художествени институции, сътрудничество с художници от други страни, както и възможност за изложба или презентация на работите на художника. Разширяването на професионалните контакти също се дължи и на това, че БАЗА е част от мрежа от награди в повече от десет страни в Централна и Източна Европа (YVAA), които функционират на подобен принцип.

В България БАЗА съществува от 2008 г., когато е иницирана от Мария Василева и основана от Института за съвременно изкуство – София. Носителите на наградата имат възможност и за самостоятелна изложба в галерията на ИСИ-София след приключване на техните резиденции. Партньор на проекта е Софийска градска художествена галерия, предоставяща пространство и сътрудничество по провеждането на изложбата на номинираните. Куратор на изложбата е Даниела Радева.

Носители на наградата БАЗА досега са: Рада Букова (2008), Самуил Стоянов (2009), Антон Терзиев (2010), Викенти Комитски (2011), Леда Екимова (2012), Кирил Кузманов (2013) и Зоран Георгиев (2014).

Членовете на журито за 2015 г. са: Галина Димитрова-Димова (куратор), Ивана Ненчева (художник), Весела Ножарова (куратор), Диана Попова (критик), Сашо Стоицов (художник). През последните три години във втория етап на журирането участва и американски куратор, стипендиант на Фондация Вилчек. Тази година това е Бошко Бошкович - историк на изкуството и куратор, програмен директор на Residency Unlimited, Ню Йорк.

Стела Василева е родена през 1983 г. в Ловеч. През 2006 завършва „Стенопис“ в НХА. От 2010 до 2015 реализира шест самостоятелни изложби. Носител е на Наградата „Гауденц Б. Руф“ за млад автор (2010) и Първа награда за живопис от Национален конкурс за млади художници, критици и куратори на фондация „Св. Св. Кирил и Методий“ (2009). Работи живопис, инсталация, обект, фотография. Номинирана е за БАЗА през 2013 г. Живее в София.

Шестима млади художници номинирани за Наградата за съвременно изкуство БАЗА, статия.

Mediapool.bg, 20 юли 2015

<http://www.mediapool.bg/shestima-mladi-hudozhnitsi-nominirani-za-nagradata-za-savremenno-izkustvo-baza-news236912.html>

Владислав Георгиев е роден през 1979 г. в София. През 2006 завършва „Интериорен дизайн“ в University of Applied Sciences, Розенхайм, Германия. Има опит в областта на реставрацията и модния дизайн. Основател е на модния лейбъл Nefela Bags. От 2008 до 2014 организира единадесет самостоятелни изложби в София, Мюнхен и Берлин. Работи рисунки, обекти и инсталации. Живее в София.

Кристина Иробалиева е родена през 1982 г. в София. През 2006 завършва Висшата школа за изящни изкуства „Вила Арсон“, Ница. През 2007 и 2008 специализира в Женевския университет за изкуство и дизайн. Работи живопис и инсталация. Има три самостоятелни изложби в Париж и Женева. Живее в Женева.

Павел Лефтеров е роден през 1994 г. в София. От 2013 г. учи „Изящни изкуства“ в Университета по изкуства Лондон – Уимбълдънски колеж по изкуства. През 2010 е носител на награда за академична рисунка от Министерството на културата на България. Номиниран е за БАЗА през 2012 г. Работи предимно живопис. Живее в Лондон и София.

Десислава Унгер е родена през 1980 г. в София. През 2005 завършва „Живопис“ в НХА, а през 2010 „Графика“ в Университета по приложни изкуства във Виена. От 2010 до 2014 организира осем самостоятелни изложби в Австрия и България. През 2005 и 2006 получава награди от Национален конкурс за млади художници, критици и куратори на фондация „Св. Св. Кирил и Методий“. Работи графика и рисунка. Живее във Виена.

Александра Чаушова е родена през 1985 г. в София. През 2009 г. завършва „Графика“ в НХА. През 2012 специализира „Живопис“ в Художествената академия в Дюселдорф. От 2012 г. е докторант по „Art and art sciences“ в Свободния университет в Брюксел. През 2011 г. получава награда от Фондация „Св. Св. Кирил и Методий“. Работи предимно рисунки и обекти. Живее в Брюксел.

Шестима млади художници номинирани за Наградата за съвременно изкуство БАЗА, статия.

Mediapool.bg, 20 юли 2015

<http://www.mediapool.bg/shestima-mladi-hudozhnitsi-nominirani-za-nagradata-za-savremenno-izkustvo-baza-news236912.html>

Даниела Радева

790

|

19.08.2014 13:30

МНОГОФУНКЦИОНАЛЕН ДИЗАЙН НА СМИСЪЛА

Only You, 2014 (dedicated to Angelika), object

Многофункционален дизайн на смисъла, статия. Автор: Даниела Радева

Портал Култура, 19 август 2014

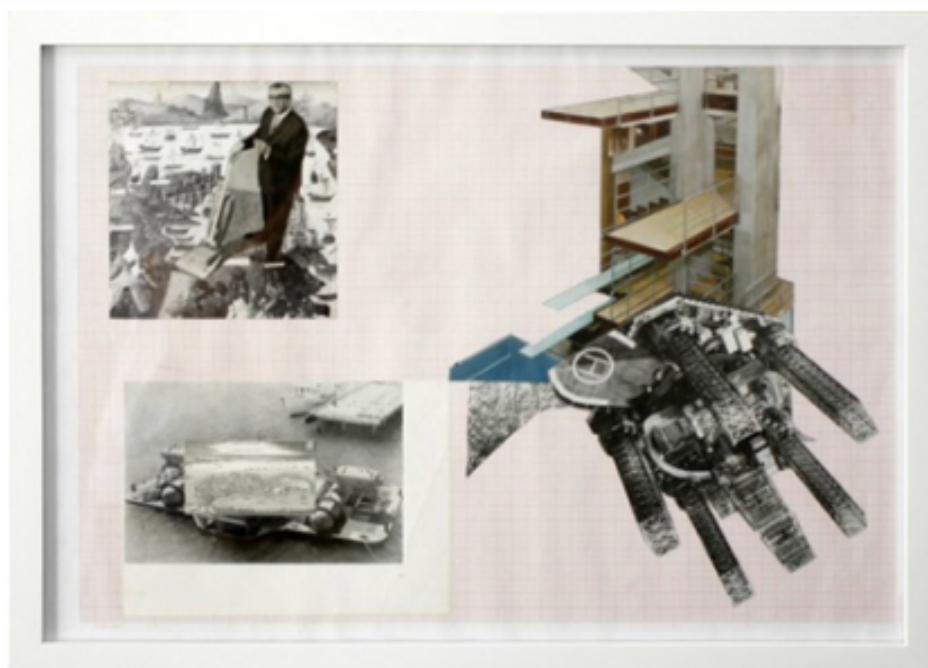
<https://bit.ly/2Hqbc71>

В новата изложба на Викенти Комитски (*SARIEV Project Space*, Пловдив) дизайнът и по-точно самото действие по проектирането на нещо преминава от приложно в художествено състояние.

Вана с вода и отгоре душът е от гумен ботуш с пробита подметка. Душът никога не спира да тече. Този безкраен „Фонтан“ от ново поколение е работа на Викенти Комитски в поредната му самостоятелна изложба *Commodities Unplugged* – до 30 август, *SARIEV Project Space*, кв. Капана в Пловдив, куратор Валтер Зайдл.

Многофункционален дизайн на смисъла, статия. Автор: Даниела Радева
Портал Култура, 19 август 2014
<https://bit.ly/2Hqbc71>

Collage (2), 2014, from the series Vacuum collage

Част от изложбата *Commodities Unplugged* са и няколко колажа от архитектурни, природни и други фрагментарни образи, композирани привидно нелогично върху разграфена хартия за чертане. По същество те са „фигурални композиции“, основани на подобно противопоставяне между приложно и художествено. Може да изглежда, че целта е била да се постигне чисто естетически резултат, но като имаме предвид цялостното творчество на Викенти Комитски (праволинейно концептуален и дори противник на прекалената хубост), повече се връзва с идеята за нарочно преобръщане на логиката – в колажите „функцията следва формата“ (по подобен начин, както ботушът не стъпва във водата).

В същата изложба стар телефонен указател е „рециклиран“ така, че да изпълнява функцията на домашен рафт – върху такива навремето слагахме стационарните телефони, а и досега ги използваме за книги, които все още не са за изхвърляне. През 2009 г., още в първата си самостоятелна изложба, с голяма безцеремонност и хладнокръвие Викенти Комитски разрязваше книги, които беше преценил, че вече не стават за четене. Това бяха например политически речник или история на изкуството, но тогава действието му изразяваше основно съмнение в ученето или знанието. Сега формулата „за изхвърляне“ е като етикет, който може да отличи ботуша и книгата – от наследеното от Дюшан използване на „готово намерено“ или наследеното от Уорхол използване на нещо „за продан“ – и в двата случая употребявани неща. Но в онези времена рециклирането не е било така актуално, пък и Уорхол и Дюшан не са били много „за“ действията по произвеждането на изкуство. Сега художниците постоянно вземат разни артикули и предмети от живота, изключват ги от нормалното им предназначение и ги правят герои в художествени произведения. Но изглежда, че в тази изложба не толкова предметите, а дизайнът и по-точно самото действие по проектирането на нещо преминава от приложно в художествено състояние.

Многофункционален дизайн на смисъла, статия. Автор: Даниела Радева

Портал Култура, 19 август 2014

<https://bit.ly/2Hqbc71>

Filter Mask, 2014

Обаче защо съпоставката между Мунк и Дюшан е на формален принцип? Дюшан, защото в изложбата има един класически реди-мейд – мрежа за покриване на писоари с хигиенична цел. И Мунк, заради обект от детска маска, играеща привидение с качулка и наподобяваща изражението на лицето от неговия „Вик“. Двете имат подобна форма и висят една до друга в изложбата. Може би също има връзка между призраците на двамата художници, призрака на емоционалността и призрака на хладнокръвността?... А може би не.

Това чудене идва от смисловата множественост в работите на Викенти Комитски. В тях няма много „потвърждаващи“ елементи, които да подсказват на зрителя как да държи определен курс на четене. И не би трябвало да има, по-важен е многофункционалният дизайн на смисъла.

Многофункционален дизайн на смисъла, статия. Автор: Даниела Радева

Портал Култура, 19 август 2014

<https://bit.ly/2Hqbc71>

ВСИЧКИ КОТКИ СА КРАВИ СРЕЩУ ФОНТАНА НА ДЮШАН В SARIEV PROJECT SPACE

🕒 16 Юли 2014 💬 0 коментара ✍ Теодор Караколев;

👍 Харесва ми 0

🐦 Туит

📌 Pinit

51K+

Предишна статия

🔥 Скрап за хляб

Следваща статия

Конкурсът за Площад Централен получи награда за справедливост ▶

Маската от филма „Лисък“ и филтър за писоар – референция към „Фонтана“ на Марсел Дюшан посрещат посетителите на пространството за проекти Sariev Project Space в Капана. Новата изложба е на Викенти Комитски, курирана от австриецът Валтер Зайдл. На отсрещната стена пък е интересният колаж на крави, котки и снимки от космоса – „Всички котки са крави нощем“. Идеята и заглавието на работата е смес между философските идеи, че „Всички котки са еднакви на тъмно“ и „През нощта всички крави са черни“. В рамката са поставени различни снимки, изрязани от списания или книги, на котки, крави, както и фотографии на космоса – идея, обединяваща нощта и „всичко“-то.

Маската е била символ на страх, тъй като идва от страшен филм, но с годините се превръща в смешен обект, понеже се използва прекалено много, разказа пред Mediacafe.bg Викенти Комитски. Тя е поставена точно до филтър за писоар, чрез който се прави друга взаимовръзка – с известната творба на Дюшан, която години след като е смятана за гениална творба, започва да бъде пародизирана, понеже също става твърде популярна. Всъщност и Комитски, и Дюшан – 100 години по-рано – използват в голяма част от творчеството си т.нар. ready-made техника с предмети от бита.

Всички котки са крави срещу фонтана на Дюшан в Sariev Project Space, статия. Автор: Теодор Караколев

Mediacafe, 16 юли 2014

<http://mediacafe.bg/novini/kultura-i-izkustvo/Vsichki-kotki-sa-kravi-sresthu-Fontana-na-Djushan-v-Sariev-Project-Space-6211>

Точно такъв е The "Necessary Precondition" – доминиращата работа на първия етаж в галерията. Ботуш-душ, от който вали дъжд във вана, изпълва стаята с шум. Вдъхновението за тази работа е дошло от разходка из Берлин с обувки с пробити подметки, през които се е просмуквала вода, разказа Комитски. Идеята на The "Necessary Precondition" донякъде се свързва с друга философска мисъл, засегната в цитат на Карл Маркс – че решението на определен проблем често е скрито в самия проблем, обясни Викенти Комитски.

На втория етаж в Пространството за проекти има още две работи – телефонен указател, който вместо книга, която да бъде поставена за рафт е превърнат в рафт сам по себе си, както и няколко колажа с фотографии на модернистично изкуство, конструктивизъм и други подобни творби.

Всички котки са крави срещу фонтана на Дюшан в Sariev Project Space, статия. Автор: Теодор Караколев

Mediacafe, 16 юли 2014

<http://mediacafe.bg/novini/kultura-i-izkustvo/Vsichki-kotki-sa-kravi-sresthu-Fontana-na-Djushan-v-Sariev-Project-Space-6211>

Викенти Комитски живее в Берлин, повечето му социални контакти, приятели и семейство обаче са в България, самият той не се възприема като „български“ артист. Не смятам, че това е важно, казва той. Той определя връзката си с България като love/hate relationship. Той добави, че харесва Пловдив и вярва в потенциала му да се развива като арт-център със специфичен дух.

Даамата с куратора Валтер Зайдл се обединиха, че градът трудно може да бъде сравняван с друг по света, но конкретно уличките на Капана, може би, най-много напомнят за Истанбул. Австрийският куратор и фотограф споделя мнението, че географското местоположение на арт-квартала е много добро – между търговската зона и центъра на града с Главната улица, и Стария град, където са основните забележителности и туристически поток. Предстоят обаче много усилия да се развие този квартал, но поне се правят първи стъпки, добави той. Зайдл е идвал и преди в България – макар и за първи път да е куратор на изложба в Пловдив – но добави, че всеки път като пристига, има нещо ново, градът се развива. По думите му в София няма достатъчно добро пространство за презентиране на съвременно изкуство, а именно в Пловдив – визирайки „Sariev Contemporary“ – е най-важната и водеща галерия за съвременно изкуство в България.

За автора на изложбата Викенти Комитски Зайдл добави, че много успешно работи с препратки и референции, успява добре да добавя нов смисъл на различни обекти или да го променя, според контекста, както и оцени творбите му като работи, които действат на много нива.

Проектът "Commodities Unplugged" бе представен пред публика в събота, 12 юли, а откриването продължи с парти в клуб Грамофон. Изложбата в галерия Sariev Project Space на ул. „Христо Дюкмеджиев“ 12 ще остане там до 30 август. Пространството работи, като част от проекта за превръщане на Капана в квартал на творческите индустрии и в подкрепа на кандидатурата на Пловдив за Европейска столица на културата през 2019-а година.

Всички котки са крави срещу фонтана на Дюшан в Sariev Project Space, статия. Автор: Теодор Караколев
Mediacafe, 16 юли 2014

<http://mediacafe.bg/novini/kultura-i-izkustvo/Vsichki-kotki-sa-kravi-sresthu-Fontana-na-Djushan-v-Sariev-Project-Space-6211>

КУЛТУРА

Търси за...

В целия сайт

Култура - Брой 1 (3015), 10 януари 2014

Български | English

ИЗБОРЪТ НА "КУЛТУРА"

ПОЛИТИЧЕСКА КУЛТУРА

НАБЛЮДАТЕЛИ

КУЛТУРЕН КОКТЕЙЛ

ЮБИЛЕИ

IN MEMORIAM

a+ a a-

Харесва ми 0

Споделяне

Tweet

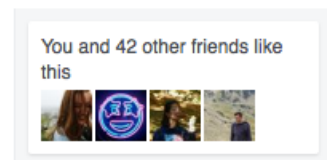
Print Email

Годината на синия дървен влак

Новата година пристъпва плахо, с неуверена крачка. Липсата на грандиозни събития през празничния сезон обаче не означава, че нямаше шармантни сигнали за общото състояние на нещата, макар и преведени през езика на всекидневната култура и бит. Анализ на коледните картички, които минаха през ръцете ми през последните две седмици, затвърди у мен усещането за обреченост и резонната празнична тъга.

Въпреки огромния брой картички, се откриха две основни тенденции. Разбира се, гарнирани с незасечени патологии, недочути киксове и недоосъзнаване на жеста. Тъкмо недоосъзнаването на жеста в повечето коледно-новогодишни картички ме наведе на мисълта за недоосъзнаването на позициите по определени, важни за изкуството в България теми.

Едната позиция е свързана с мърчандайзинга и популярния визуален вкус, в това число картичката за Коледа и Нова година.

Годината на синия дървен влак, статия. Автор: Йово Панчев

в. Култура, 10 януари 2014

<http://www.kultura.bg/bg/article/view/21692>

Картичките и техните послания могат да обобщят не само възгледите и настроенията, свързани с прехода от една година към следващата и Рождественските надежди за бъдещо спасение, те определят нивото на визуалната култура. След тази поредица картички с различно настроение, степен на сериозност, представителност и вкус, искам да отбележа две забележителни картички, които не само представят културата, която ги предлага, но обясняват, споделят и карат адресата да съпреживее посланието им.

Това са картичките от Полша и Малтийския Орден. Полската картичка е голям формат син вертикал с малка позлатена изящна икона, изобразяваща „Мадоната с детето“. Затрогващите образи от иконата са в много необичаен северен стил, несакрализирана телесност и връзка помежду си. Изобразените майка и младенец се гледат един друг в очите, затворени са в свой собствен блажен, обкован в злато свят. Рамката включва още шест малки огледалца от полиран метал, вмъкнати в златното покритие. В самата картичка е поместена пространна информация за иконата: Малополска школа, XV в. Първоначално част от триптих, откраднат от Варшава през 1944 от колекцията на семейство Конопки, тя е намерена в Музея на изящните изкуства в Бостън и върната 60 години по-късно.

Коледната картичка е интересен обект на визуалната култура. Джобното календарче, картинката на кибрита, интернет аватара имат огромен репрезентативен капацитет по отношение на културните особености на обществото. Визуалният език е изтъкан от образност, колорит, темперамент и вкус, комбинирани в много характерно цяло.

Тази година върху картичката от Ателие-колекция Светлин Русев беше отпечатана иконата в модернистичен стил от началото на XX век „Христос Вседържител на трон“ на Виктор Васнецов, поставена на черен фон. Картичката от испанското посолство е с „Деца надуват мехур“ на Гоя (1788 г.) и бележка, че версия на картината е от посланическият салон на двореца Санта Круз. Ирак изпраща картичка с Портата на Ищар от Вавилон в ракурс, който позволява светлината да се плъзне по вътрешната стена и да освети със слънчев диагонал прохода. Градската галерия залага на един от хитовете на сезона – Сирак Скитник с много свободен, но тежък зимен пейзаж („Зима“) от последните години на автора. Докато Словашкото посолство помещава в елегантна вертикална форма слънчева алпийска фотография с пътека, водеща към далечен хоризонт. Правдолюб Иванов, в линията на своите протестърски визуализации, предлага снимка на Народното събрание с фасада, омазана от хвърляните домати, яйца и др. и надпис „Честита нова година 2014“ на мястото на „Съединението...“. Водна кула арт фест публикуваха поздравления под формата на сканирана бележка от тефтерче, която гласи „Tower to the People!“ („Кула за хората“ – перифраза на „Power to the people!“). Викенти Комитски – снимка на празнично дръвче с чували боклук вместо подаръци под елхата. Пожеланието на Стефан Николаев с бели криви букви на черен фон: „If things are not as you wish, wish them as they are!“ („Ако нещата не са, както ги желаеш, пожелай ги, както са!“).

Картичките и техните послания могат да обобщят не само възгледите и настроенията, свързани с прехода от една година към следващата и Рождественските надежди за бъдещо спасение, те определят нивото на визуалната култура. След тази поредица картички с различно настроение, степен на сериозност, представителност и вкус, искам да отбележа две забележителни картички, които не само представят културата, която ги предлага, но обясняват, споделят и карат адресата да съпреживее посланието им.

Това са картичките от Полша и Малтийския Орден. Полската картичка е голям формат син вертикал с малка позлатена изящна икона, изобразяваща „Мадоната с детето“. Затрогващите образи от иконата са в много необичаен северен стил, несакрализирана телесност и връзка помежду си. Изобразените майка и младенец се гледат един друг в очите, затворени са в свой собствен блажен, обкован в злато свят. Рамката включва още шест малки огледалца от полиран метал, вмъкнати в златното покритие. В самата картичка е поместена пространна информация за иконата: Малополска школа, XV в. Първоначално част от триптих, откраднат от Варшава през 1944 от колекцията на семейство Конопки, тя е намерена в Музея на изящните изкуства в Бостън и върната 60 години по-късно.

Картичката на Малтийският Орден е малка и бяла. Челната ѝ страна показва снимка на Архиепископ Ронкали и Цар Борис III. Двата са застанали върху срутена стена. Архиепископът гледа към фотографа, докато Царят избягва обектива. Снимката е тонирана в мека охра и синьо. На гърба на фотографията, в разтворената вече картичка, се чете ситен текст в червено, който ни запознава с бъдещия папа и привързаността му към България. Снимката е от Пловдив, 1928 г., веднага след земетресението. Текстът информира за молбата на Ронкали да промени титлата си на Архиепископ на Месемврия и допълва разказа с пророчеството на Царица Йоанна за това, че Архиепископът ще стане Папа. Най-горе, над основния текст, има анонс: Папа Йоан XXIII (Анджело Джузепе Ронкали) ще бъде канонизиран като светец на 27 април 2014.

Другата тема идва като очарователен апотеоз на темата с мърчандайзинга: определянето на Музейната галерия за модерно изкуство като „локомотив“ на модерния прочит и подкрепа за изкуството. „България се нуждае от модерен прочит на изкуството, модерна подкрепа на изкуството; и Modern Art Gallery и лично госпожа Гергова са локомотивът на тази дейност в България“. Тук трябва, от името на гилдията, доколкото има такава, да не се съглася с думите на министър д-р Стоянович, казани по BTV. Само толкова, защото останалото става ясно даже от картичките, от календарчетата, кибритчетата, изложбичките, колекциите, целия пъстър мърчандайзинг панаир, който оформя локалната сцена в жепейска епика. Репортажът, като на шега, е на фона на работите на един от най-грандиозните представители на кича и майстори на мърчандайзинга в изкуството днес – Марк Куин, чиито произведения показва галерията.

Йово Панчев

Новата бедност

Диана Попова

11.02.2013 14:37

За изложбата на Викенти Комитски, открита в галерия ИСИ-София

New Poor е изложба на Викенти Комитски, открита в галерия ИСИ-София. Дори само заглавието й подтиква към осмисляне: какво е новото в днешната ни бедност, какво я отличава от привычната мизерия, с която умеем някак да се справяме – и с разбираемо любопитство оглеждаме залата...

Викенти Комитски, „Невъз...
Изложбата *New Poor* на В...
В.Комитски, Honey Money ...
В.Комитски, „Дразнещ обек...
Поглед към *New Poor*
В.Комитски, „Уошингтън Ск...

Първото впечатление е за сякаш случайно нахвърляни обекти в пространството, в разрез с всички „правила“ за представяне на изкуство. Фотос е окачен високо в ъгъла на стената, срещу него на пода, прислонен до колоната, е разположен монитор, на който тече видео от площадно събиране; следва аквариум на висока стойка – изглежда празен, само един вентилатор прави мехурчета във водата; срещу него на пода е просната бяла тениска с надпис и сърце; вляво лампа просветва зад щората на прозореца; следва диапроектор на постамент, поставен толкова близо до стената, че трябва да се наведете неудобно над апарата, за да разгледате миниатюрната прожекция на един-единствен диапозитив. По някое време в обиколката си съзираш два буркана с монети, зарязани в ъгъла, а ако вдигнете поглед нагоре, ще откриете в трегера над аквариума малко изображение на класически географски компас. Можете да започнете да „сглобявате“ изложбата откъдето поискате – обектите са еднакво важни и еднакво неважни сами по себе си.

Аз лично започнах от компаса. От познатите стрелки и букви, неизменно присъстващи на всяка географска карта. В изложбата компасът носи заглавието *WEST* (2011/2013) и затова изглежда нормално, че стрелката нагоре е увенчана с буквата *W*. После обаче следва Изток, долу е Юг, а наляво е посоката... „Т“. Всъщност Западът (*WEST*) се е разпрострял във всички посоки на света, обхванал го е изцяло, така да се каже. Този същият лелеян някога Запад, свързан с представата за благоденствие и просперитет, най-сетне е включил и нас. Само че идеалната представа е заменена от тягостната реалност на глобалната криза. Тя тръгна именно от Запад и продължава да пълзи по земното кълбо в нарастващ прилив на униние и безнадеждност.

В аквариума все пак има рибка – откривате след внимателно проучване. Тя е сомче чистач от най-разпространения вид – Анциструс: безобидно сиво-черно на жълти петна създание, използвано за почистване на аквариуми. Заглавието на тази работа е „Невъзможността за безработица в съзнанието на работещия“ (2013). То препраща към прочутата акула във формалин на Деймиън Хърст от 1991, чието

название е „Физическата невъзможност на смъртта в съзнанието на живия“. И ето че простата замяна на две думи, заедно с гледката на малката жива „прахосмукачка“ в аквариума, извика у мен картината на глобалното ни общество, разделено на две основни класи – работещи и безработни, които сякаш няма с кого и за какво да се борят. А вечният въпрос за живота и смъртта е станал безинтересен, безсмислен, сведен е до безброй дребни, ежедневни и поединични способности за оцеляване.

Вглеждам се в бялата тениска на пода с надпис и червено сърце, които по навик възприемам като I ♥ NY, рекламното лого на Ню Йорк, създадено от Милтън Глейзър в средата на 1970-те. (Впрочем дали производителите на тишъртки с надпис I ♥ Bulgaria знаят това?..) Само че Викенти Комитски е променил логото: четем Y in ♥. През тази анаграма личният и съкровеният въпрос „Защо обичаш?“ звучи като хейтърско питане в интернет форум. Свикнала съм вече с този тип арогантност, но въпросът, който всъщност ме тревожи тук, е не „защо“, а дали въобще обичам нещо или някого. Дали например текущата и автоматизирана грижа за близките ми се дължи на дълбока емоционална привързаност, или само за улеснение си мисля така; дали с приятелите ми не сме се превърнали в група за оцеляване, в която думата „обич“ ползваме по-скоро като алиби... Що се отнася до Ню Йорк, някога май го обичах... или пък го харесвах... не помня вече как беше.

Викенти Комитски – като носител на наградата БАЗА за 2011 г., която включва шестседмичен престой в този град – има по-пресни впечатления. Част от тях са в краткото документално видео „Уошингтън Скуеър Парк, Ню Йорк, 31 януари 2012“. Типична сякаш протестна демонстрация: лозунги, плакати, хора държат речи, заобиколени от слушатели. И ако не са надписите на английски, това, което се случва във видеото, може да е навсякъде по света, включително и у нас. Плакатите призовават да окупираме разни места, но какво следва от окупацията не става ясно – поне за мен. Целите на движението *Оссиру* са твърде общи – „създаване на икономически и социално по-справедливо общество“, и далеч надхвърлят постижимото чрез протестно окупиране на улици и площади.

Видеото ме убеждава: смисълът е да сме заедно и да правим нещо, каквото и да е. Камерата улавя множество различни групи по площада, младежи раздават листовки; мъж разнася някаква диаграма, жена кротко плете, но не е безразлична към ставащото наоколо; девойка вдъхновено вика нещо към минавачите край грамаден надпис „Сцена на народа“, а точно под него седи мъж и непринудено похапва от пластмасова чинийка... Именно той и жената с плетката ме убедиха. Защото ако не са на площада, ще са съвсем безпомощни вкъщи, в своето илюзорно убежище, а външният свят все едно ще нахлува там, също както и при мен – като сигналната лампа от „Дразнещ обект“ (2012), чиято светлина прониква и под плътно спуснатите щори на прозореца. Ще намират малко радост в мимолетни спомени или смътни носталгии, носещи обаче много повече тъга. Ще търсят сигурност и наслада в буркани с жълти стотинки, давайки си сметка може би колко жалко и дребно е това...

Дребно... Новата ни бедност е едновременно дребна и всеобхватна – като целия ни глобален свят. Както писа наскоро друга приятелка във *Facebook*, поканите за игри видимо намаляха, но пък каузи безчет се изсипват всяка минута и зоват да ги подкрепим. Едва ли вярваме, че като се обявим в защита на кучета в Тайланд, това ще подобри живота ни. Всъщност (си) напомняме, че ни има и само поради това не би трябвало да сме толкова незначителни.

P.S. По стечение на обстоятелствата пиша този текст на 10 февруари 2013 – в деня на национален протест. На снимка от Пловдив видях лозунг: „Един друг свят е възможен!!!“. Дали? За всеки случай се „въоръжавам“ с *know-how*-то си от протестите през 1989/1990 и 1996/1997...

Викенти Комитски завършва „Скулптура“ в НХА през 2006 г. Работи с инсталации, обекти и видео. През 2012 г. участва в изложбите *GO WEST*, специален проект на Московското биенале за младо изкуство и *...Is This Free?* в галерия *NutureArt*, Ню Йорк. Самостоятелни изложби – *No Image Available* в *The Fridge* (2011), София и *Субективна география* в галерия *Сариев*, Пловдив. (2011) Участва в групови изложби като *Enterpot* в галерия *Krinzinger*, куратор Рене Блок; и *An Exclusive Object of Art*, куратор Яра Бубнова в галерия *Dana Charcasí* (и двете част от *East by South East*, Виена, 2011); *Отвъд кредита* в *Antrepo 5*, Истанбул – културна столица на Европа 2010, и др. Живее и работи в Берлин.

- [Коментари](#)
- [FACEBOOK КОМЕНТАРИ](#)

подредба по

Добавете коментар:

Трябва да [влезете](#), за да публикувате коментар.

В търсене на публиката

Весела Ножарова

06.11.2012 14:34

„Съвременно изкуство в самият живот...“

първото изречение от манифеста на куратора на фестивала за съвременно изкуство

Sofia Contemporary Яра Бубнова

Винаги се изненадвам, колко често чувам коментари от сорта: „Нищо не се е променило в България през последните 20 години.“ Отдавам го на странните взаимоотношения на българина с времето, толкова лично и толкова субективно, че често сме склонни да изживяваме няколко различни епохи по едно и също време, но никога това, което се случва сега и в момента. Изкуството не прави изключения. Някои негови изследователи отдават тази избирателна „съвременност“ на живота в не-център^[1], или на специфичния национален натюрел, но е факт, че България е една от малкото европейски страни, в които съвременното изкуство най-трудно намира почва.

След фестивалните формати за съвременен танц, архитектура и дизайн тази година, съвсем логично, Асен Асенов и неговото списание *Едно*, стигнаха и до съвременното визуално изкуство. И ако параметрите на действие при другите фестивали са отдавна професионално дефинирани, то това какво е съвременно изкуство в България продължава да е зона на конфликти и понякога дори абсурдни дискусии. Някак съвсем ясно, без да се впуска в дебат, първото издание се обръща към световния опит. Не случаен и дори знаков е изборът на куратор. Яра Бубнова, една от най-силните и противоречиви фигури на българската съвременна визуална сцена, е куратор с огромен международен опит (правила е легендарни изложби като *Манифеста 4*, първото *Московско биенале* и много други), тук е призвана да намери нова дефиниция за показване и разбиране на съвременното изкуство извън познатите места и обичайната публика. Кратко, ясно, без излишно усложнение и претенции тя базира кураторската си платформа върху и без друго централния за това изкуство фокус – „съвременността“. Акцент е показването на световни имена и техните нашумели през последните години работи, а генералната цел е привличането на нова, широка публика.

Destructive Creation, Ин...

AES + F, Последен бунт, ...

Калин Серапионов, 1719D,...

Кирил Прашков, Замяна, 2...

Димитър Солаков, Човекът...

Райчо Станев и студио На...

Викенти Комитски, Кой ис...

Красимир Терзиев, Прозра...

Риркрит Тираваниджа, Общ...

Друг важен акцент напълно в духа на генералната стратегия на фестивала е акцентът към града и градската култура, тази култура, към която имаме най-много надежди, че ще донесе нова енергия в изкуството. Местата, в които е разпространен фестивалът, са подчертано урбанистични. Няма нито една утвърдена галерия или място със стари културни традиции. Където това се е случило, работите се стремят да комуникират с контекста на мястото.

В тази логика ново за визуалното изкуство е основното изложбено пространство *Фабрика 126*, реновирана индустриална сграда в района на гарата. Там са концентрирани основно работите на

В търсене на публиката, статия. Автор: Весела Ножарова

Портал Култура, 6 ноември 2012

<https://bit.ly/2Hy4lrY>

гостуващите артисти. Те без изключение са видеа, обърнати към различни аспекти на съвременността: демокрацията, емиграцията, консумацията, политическите и етнически противоречия и др. Тук могат да се видят знакови за авторите им работи, каквато е видео инсталацията на Артур Жмиевски *Демокрация, 2009* обединяваща серия от документални кадри от различни демонстрации и митинги. Със своята неприкрита агресия образите от екрана навсякъде си приличат, независимо дали протестите са на движението против абортите, или са уличните вълнения на запалените по повод мача Германия – Турция на миналия Мондиал. Ефектна видео инсталация на израелската художничка Сигалит Ландау *Азкелон, 2011*, в която млади момчета играят на „игра на ножчета“, разделяйки, прекроявайки очертани в пясъка под краката им територии. Това е единствената работа в изложбата, която излиза от стандартния модел на видео презентация и ефектно заема пространството на пода.

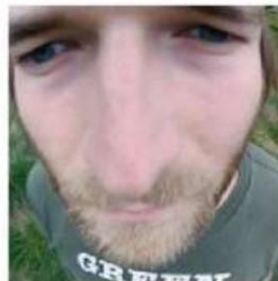
Друга нашумяла видео инсталация е разположена във *VIVACOM Art Hall*. Там на три екрана с въздействащ AMBIENT звук тече работата на руската арт-група АЕС+Ф *Последният бунт, 2007*. На екрана тече хипнотичен танц, в който дигитално модифицирани млади момичета и момчета, красиви и изящни, са вкопчени във военна битка, сред абстрактен пустинен пейзаж. И трите работи бяха шумно обсъждани при показването им в различни издания на Венецианското биенале, а после многократно са били част от големи изложби.

Едно от малкото непознати за мен работи в изложбата е видеото на Саймън Гъш от Южна Африка, който режисира впечатляващ футболен мач на разграфено поле върху самите жп-релси. Отборите са съставени от емигранти от различни държави, живеещи в Белгия. Забавна, но и изключително дълбока като смисъл е тази игра с топката в среда с препятствия, живот на несигурна територия, на място за пристигане и заминаване.

В българския принос към фестивала има малко нови работи. Тук може да се отбележи силното присъствие на Кирил Кузманов и неговата инсталация *Издишай II, 2012*, която е монтирана до входната врата на фабриката. Там със страшен шум от леко откритата врата те блъска мощна струя въздух. Без да е нещо нечувано и не виждано, работата съвсем на място търси контакт с публиката. Друга нова работа, която дава надежди за бъдещо развитие, е видеото на Димитър Солаков *Човекът – мравка, 2012*. Познат като автор, който във фотографиите и видео филмите си разсъждава върху взаимоотношенията на младия човек с природата, и тук той прави странен автопортрет или автошарж, поставяйки собственото си тяло в екзистенциални взаимоотношения с околната среда.

Повече или по-малко, фестивалът успява да намери своята публика и из града. Дори и в бруталното унищожаване пред НДК на инсталацията на Викенти Комитски *Кой иска да живее вечно, 2012*, (пирамида от палатки, версия на която познаваме от наградите БАЗА). Очевидно вечността е в непримирими взаимоотношения със съвременното изкуство у нас, особено когато то е доверчиво ситуирано в градския пейзаж.

Намесите в публична среда като трансформираната сладкарница „Прага“, на която Красимир Терзиев е изписал ироничния текст „Бог да пази пазара“, надписът на Кирил Прашков на оградата на Художествената академия „Заменям розова за силиконова“ или преобразената от артистичната група *Destructive Creation* грозна полицейска вишка в забавна градска беседка успешно спомагат за приобщаването на фестивала към градската динамика. Напълно в този дух бе и концертът на

Pistamashina пред Народния театър.

Още с първото си издание *Sofia Contemporary* очертава категорично своето поле на интерес. Съвременното изкуство отдавна трябваше да не бъде кауза само за шепа професионално отдадени. Разширяването на аудиториите, създаването на нова, чувствителна и рефлексивна публика, търсенето на адекватни паралели между случващото се в света и артистичната енергия у нас – това са основанията за съществуването на този фестивал. А както и досега организаторите са доказвали, системните им усилия водят до качествени промени.

Още по темата: Яра Бубнова за *Sofia Contemporary*

[1] „Ирина Генова, „Културната ситуация не-център на българското изкуство през 1920-те години“, „Изкуството в България през 20-те години. Модернизъм и национална идея“, С. 2002 г.

- Коментари
- [FACEBOOK КОМЕНТАРИ](#)

подредба по

Добавете коментар:

КУЛТУРА

Култура - Брой 22 (2684), 08 юни 2012

Без оглед на границите

Изложба „Реакции“ (12.05 – 15.06.2012), галерия „Васка Емануилова“ – „Място за срещи“. Участници: Искра Благоева, Станимир Генев, Ани Васева & Боян Манчев, Викенти Комитски, Кирил Кузманов, Камен Стоянов.
Куратор Владия Михайлова

Спомняте ли си колко се вълнувахме преди години за границата между изкуството и живота? И как всяко престъпване, нарушаване, размираване на тази граница се възприемаше едва ли не като революционен акт. Може би наистина сме знаели къде е тази граница и вероятно тя е била важна по някакъв начин. За нея се сетих в изложбата „Реакции“ – само колкото да разбера, че вече нито ме интересува има ли такава граница, нито ме е грижа за нея. Съвременното изкуство просто елиминира този въпрос: младите художници с лекота вземат, възползват се и променят елементи от общия ни живот. И е истинско удоволствие, поне за мен, да ги следвам в тази игра. Защото:

- Половин час обикалях блок 711 в Люлин и се взирах в долните му панели, за да открия надписа „СЪЖАЛЯВАМ“, който художникът **Станимир Генев** би трябвало да изписва с ударна бормашина там – като част от работата си „Невинен“ (2012). (Не толкова, че съм „буквалист“ – просто живея наблизо.) Оказа се, че надписът е в помещение на 14-ия етаж. Не знам дали ще го видя на място, но и така, както е представена работата в галерията, ми въздейства съвсем осезаемо: животът в панелния блок е изпълнен с шум от ремонти, с постоянно притеснение да не смутиш съседите и най-важното – със съзнанието, че и нищо да не правиш, със самото си съществуване вече пречиш някому...

- Нагледала съм се на останки от човешка дейност, които се рушат, ръждясват, буренясват – и то в непосредствена близост до нагъсто и луксозно обживени градски пространства. „Засърбявали“ са ме ръцете да извърша нещо с тези останки навсякъде около мен. И когато във видеото „Синхронизация“ (2010) **Камен Стоянов** връзва хамак в някаква голяма метална конструкция наред буренясало поле, полягва в него и започва да се любува на пейзажа, изпитах удовлетворение...

- Подрипващият имплант за бюст в говорителя на тонколона – под звуците на поп и попфолк песни – ми напомни, че когато погледът ми случайно попадне на съответните „звезди“, ги гледам с равнодушие и досада. „Красотата не успя да спаси света 02“ (2012) е нарекла тази своя работа **Искра Благоева**. Факт, така е. Красотата на човешкото тяло отдавна не е възхитителен природен феномен, не е уникален божи дар, а е индустриален продукт – безинтересен като всяко серийно производство...

- Гледала съм представлението „С“ на Ани Васева – отново с мисълта за граници: този път между театъра и перформанса. Не съм знаела, че то „рециклира“ останки от друго представление. А сега в изложбата виждаме „Светът на С“ (2012) на **Ани Васева и Боян Манчев**: фотодокументация и веществени материали от „С“ (предимно

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/19821

1/2

Без оглед на границите, статия. Автор: Диана Попова
в. Култура, 8 юни 2012

<http://www.kultura.bg/bg/article/view/19821>

в сладко розово) са пропълзели из залата. Сякаш готови да се сглобят в следващо представление – в нов хлъзгав възел от страховита невинност...

- Мобилен телефон, сложен върху висок постамент, така и не звънна, докато разглеждах изложбата. „Моята работа със или без мен“ (2012) е заглавието на това произведение на **Викенти Комитски**. Трудно е да се каже в какво се състои то – като че ли само във възможността телефонът случайно да звънне и да разговаряш с художника. Кое не е задължително да се случи тук и сега. Така де, живеем в ерата на комуникациите и всеки е намираем по всяко време и навсякъде. И все пак се надявах това да стане, докато си в галерията. При мен не се получи, сигурно като потвърждение на правилото, че телефонът никога не звъни, когато го очакваш...

- А може би е звънял, докато съм била в другата зала, увлечена в „Под трафика“ (2011) на **Кирил Кузманов**. На две срещуположни видеоестени следим (и почти участваме) в екзотичното пътешествие на автора и група приятели с плоскодънни лодки по Перловската река в София. Това си е един час „рафтинг“ от НДК до Малък градски театър зад канала: по речните прагове и вирове, през тунели, с перипетии по преодоляването на паднали дървета, боклуци и изненадващи плитчини. А пейзажът се сменя – от див и тропически през старинно градски до бетонно безличен. Как да не се захласнеш! Включително от перспективата за нов вид „градски“ туризъм...

И накрая, защото кураторът на изложбата – Владия Михайлова, се е вдъхновила от две забележителни и близки по време събития миналата година: оцветения релеф от Паметника на съветската армия и акцията „Поклонение пред надгробната плоча на съвременното изкуство“ пред САМСИ. (В последната няха възможност да участвам, но изпратих по колеги цветя.) И с изложбата „Реакции“ продължава основната им идея: действителността ни определено е незадоволителна и съвременното изкуство текущо я прекроява. Без оглед на каквито и да е граници.

Диана Попова

КУЛТУРА

Култура - Брой 38 (2656), 11 ноември 2011

Артистични визии за Края

17. Седмича на съвременното изкуство: *Краят и отвъд*, куратор Вяра Млечевска, Център за съвременно изкуство Бяна старинна – Пловдив, 9 септември-9 октомври 2011.

Художници: Боряна Роса, Викенти Комитски, Ерик Сивора, Игор Бошвик, Изабел Крийг, Луиза Марган, Лара Фаварето, Лубри, Маркус Зелг, Насан Тур, Недко Солаков, Олег Мавроматти, Павел Стерец, Рада Букова, Сиприен Гаяр, Янек Симон

Краят на утопите ни лишава от щастие - си мислех в изложбата „Краят и отвъд“ (куратор Вяра Млечевска) в Бяна Старинна в Пловдив. Щастieto вече не е отложено напред във времето, така че в стремежа си да го постигнем, да можем да търпим, омаловажаваме и пренебрегваме текущите си несгоди. В настоящето ни щастieto трябва да се случи тук и сега, веднага, тутакси, по един или друг начин, защото напред е само краят – нашият собствен и евентуално апокалиптичният (колективен и затова някак по-утешителен) край на човечеството. Разбира се, щастieto не се случва, освен в шаблонни, крайно незадоволителни и сурогатни форми (някои показани в изложбата). По-важното, обаче, е, че в перспектива е само смъртта, към която няма как да се стремим (освен в клинични случаи). Можем само да се опитваме да я отлагаме, което е точно обратното на устрема към щастие.

И ето, в тази стопираща и отбранителна позиция, докато трескаво се оглеждаме за някаква, дори съвсем малка радост (дори не щастие), в която да се вкопчим, действителното настояще ни връхлита непреодолимо с всичките ни индивидуални, социални и глобални проблеми. А щастieto, впрочем, както и апокалипсисът, остават в някаква паралелна реалност, случват се например в киното или като на кино.

Още във входната зала на Бяна Старинна произведението „Краят на света в Слънчевия град“ на **Олег Мавроматти** напомня за това: проектантска маса с макет на селище, по чиито миниатюрни улици са паркирани миниатюрни коли, а на заден план – съответно пропорционален миниатюрно величествен вулкан. Камера, насочена към макета, представя всичко това като реалност, по-точно като кинореалност, изпълнена с предчувствие за апокалипсис... след малко. Между другото, в края на изложбата вулканът наистина е изригнал в перформанс на автора и предполагам, че на монитора гледката е била подобаващо внушителна.

Към киното препраща и фотосът „Himmel“ (Небеса, 2004) на **Маркус Зелг**. По-точно, виждаме пейзажа от логото на Columbia Pictures, а го виждаме, защото фигурата с факела е захвърлила синия си плащ на стъпалата на пиедестала и е изчезнала (избягала!?) нанякъде заедно с надписа. Пред нас е само импозантният сияещ централен облак, тежко надвиснал над земята, който сякаш всеки момент ще изкласи в гъба от атомна бомба. Бързо проучване на логото в интернет показва, че облаците в първите варианти са доста развити и абстрактни, съгласяват се бароково

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/18997

1/4

Артистични визии за Края, статия. Автор: Диана Попова
в. Култура, 11 ноември 2011

<http://www.kultura.bg/bg/article/view/18997>

в началото на 1980-те, а в последния вариант от 1993 леко се разсейват в лъченията на факела. А доколко сиянията в оранжево, синьо и електрик (напомнящи помпозния натурализъм в религиозните сцени на Грюневалд) са част от логото или са добавка на Мариус Зелг, ми е трудно да преценя. Във всеки случай, харесах идеята: простото пресмахане на фигурата ни изправя лице в лице със страховития облак...

И докато съм на тема небеса, не ми се иска да пропусна произведението на **Луиза Марган** „Нюанси на разстоянието“ (2009). Пано с няколко реда пощенски картички, които са подредени една над и зад друга така, че виждаме само горната им част. Получава се пачуърк от небета в различни ведри нюанси на синьото с облачета или без, с различна дълбочина и светлина – носталгични кръпки от места, където може и да сме били, но със сигурност вече не сме там. А докато сме били, помним ли небето и синевата му като изразител на някакво моментно щастливо наше състояние?

Видеоинсталацията на **Викенти Комитски** е озаглавена “Peaks of Oil” (2010). Названието веднага ме препрати към мисли за гигантски международни компании и цели държави, които „дърпат конците“ на световната икономика и диктуват политиката с възможността всеки момент „да спрат кранчето“. А неотдавна стана ясно, че могат да предизвикат и също толкова мащабни екологични катастрофи. Само че шестте монитора в инсталацията на Викенти Комитски представят каскада от ефектни взривове на бензиностанции, без каквито не минава нито един себеуважаващ се екшън. Ето тази откровена и „опитомена“ в киното сила на петрола познаваме и може би предпочитаме пред другата – скрита, дебнеща и глобална, извиваща едва ли не при всеки значим политически трясък в света подозрението: „Търсете петрола!“.

За паралелния живот като на кино ми напомни и краткото видео на **Ерик Сикора** „Мис Петрин“ (2007). Харесах особено началото: в цъфнала вишнева градина едно от безбройните еднакви цветчета се оказва „избрано“ и коронясано за „мис“. Впоследствие то бива откъснато и положено да се пече на миниаюрно плажче с палма. Можем да си представим какво става с цветчето по-нататък... Палмовият плаж десетилетия наред бележеше хепиенда на редица екшъни: героят е щастливо отпуснат в шезлонг край морето и пие коктейл. И ето, този мързел ме тревожеше – опасях се, че след бурните перипетии, през които е преминал, героят просто ще умре от скука, ако трябва да живее така до края на дните си.

Приказният вариант на този проблем е застъпен в известната серия от рисунки на **Недко Солаков** „...И те заживели щастливо до края на дните си“ (1999). В изложбата серията тече на видео. Показва (в първите пет рисунки) как героят убива чудовището, жени се за принцесата, двамата започват да царуват и... да скучат и стареят на троновите си (в следващите 35 рисунки). Още навремето си мислех по повод това произведение, че за децата моментният край на приказката е достатъчен – докато започнат да се питат „колко дълго?“ и какво значи „щастливо“. Което означава, че се превръщат в осъзнати и съответно тревожни възрастни.

Темата продължава в инсталацията “Still Life... останалото е мъгла и вятър” (2009) на **Рада Букова**. В този съвременен натюрморт тип „Vanitas“ надутите с хелий балони изобразяват земните ни блага - храни, напитки, удоволствия, убеждения (сред тях пица, хамбургер, мобилен телефон и т.н., включително очила с вездесещия палмов плаж). Но, за разлика от класическия “Vanitas”, в който череп напомня, че сме смъртни и не можем да вземем земните неща отвъд, тук благата постепенно и видимо „изтихват“: хелият бавно изветрява, балоните се спихват и полягат сгърчени на пода...

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/18997

2/4

Видеото „Ре-конструкция“ (2009) на **Игор Бошняк** съсредоточава погледа и мислите върху самотен диван на ивици в топли цветове, захвърлен някъде в полето сред треви и боклуци. На него периодично сяда – ту в единия, ту в другия му край – „призрачна“ фигура на млад мъж, който нищо не прави, просто мисли за нещо свое. При смяната на кадрите ивиците на дивана се променят, движат се, плетат незнайна история – интимна, постична и носталгична. Може би нямаше да отдели много време на това видео, ако не беше моята преживяна история със стар изхвърлен диван: той няколко дни водеше странен живот пред и в блока – явно, според приумиците на съседите ми, докато накрая облекчително изчезна от погледа ми заедно със спомените за годините, които съм прекарала с него.

„Съдба“ (2010) се нарича 30-минутното видео на **Маркус Зелг**. И ако към някои от работите в изложбата имам известни забележки, което обаче не променя цялостното впечатление, то това е работата, която определено не харесах. Може би защото протяжно разказва за самотния и труден живот в сурови зимни условия, смесвайки елементарна символика и назидателност. Сантименталното натякване на това произведение е подобно на лош съветски филм за войната. (Във всеки случай, фотосът „Небеса“ от същия автор бе по-сериозното предизвикателство за мен в тази изложба.)

„Войната свърши“ (2007/2009) на **Изабел Крийг** е инсталация от мебели, покрити с пръст и прораснала трева. Столове, маси, шкафове, телевизор, кресло, съдове и т.н. говорят за някогашен уют, внезапно нарушен и без никакви изгледи да бъде възстановен. Изключително въздействащо произведение (особено в интериора на Бяна Старинна). Преди всичко, защото краят на всяка война е повод за радост, за празник, бърза да оставим опустошенията ѝ в миналото, мислим не за тях, а за бъдещето. А в изоставените от хората обиталища се нанася природата, както винаги. И ги/ни заличава.

„Добри новини“ (2009) ни съобщава вестникът на **Насан Тур**. Страниците от него бяха разположени по стените, а публиката можеше да си вземе екземпляр от балата в средата на залата. Фотосите показват наистина забележителни моменти в историята на човечеството: срещата на Рейгън и Горбачов, целувката на принц Чарлз и Даяна, освобождаването на Нелсън Мандела, падането на Берлинската стена, преговорите между Палестина и Израел с посредничеството на Клинтън и още много други събития от близкото и по-далечно минало. Били са щастливи, изпълнени с оптимизъм, обещаващи бъдеще „исторически“ моменти. За да се сменят впоследствие с прозата на ежедневието, за да преминат през драмата на текущо възникващите проблеми и да приключат трагично по един или друг начин – било със смърт, било с непредвидени негативни последици за големи и малки групи от същото това човечество.

Всъщност, последиците не са непредвидими, просто оптимизмът и еуфорията на момента ги засенчват. Отрезвяването идва по-късно. Колко души си дават сметка, например, че напредъкът на медицината води до нарастване на броя на болните. Логично е, ако се замислим: болести, които преди са отнасяли дедите ни за 1-2 години в гроба, днес имат 10 и повече години преживяемост. Удълженият от науката живот има като резултат повече, по-болно и застаряващо човечество. И нови проблеми вследствие развитието на технологиите и комуникациите.

Някои от тях бяха застъпени и в изложбата. Например, „Време-пространствена компресия на Тринидад“ (2010) от **Янек Симон**, който черпи вдъхновение от научни теории и модели. Той измерва разстоянията между различните обекти не в километри, а във време за пътуване (с обществен транспорт), комуникации, пазарни отношения... За да

покаже свития ни и деформиран свят в края на географията (по Пол Вирилио).

Влиянието на технологиите върху понятието за пол е включено в концепцията на известния перформанс „Последният клапан“ (2004) на **Боряна Роса** (заедно с **Олег Мавроматти** и група **Ултрафутуро**). Художничката зашива половия си орган с хирургически конци. Този болезнена операция има за цел символично отказване от пола като причина за конфликти; напомня за напредъка в биотехнологиите, способни да променят телата ни далеч не само физически...

„Спящи умове“ (2010) на **Лубри** е серия от фотоси на спящи хора, заснети под необичаен ъгъл или в неочакван ракурс. Идеята е ясна, струва ми се: сънят - тази „малка смърт“ – ежедневно ни отвежда някъде отвъд... Има върху какво да се мисли и какво да се преживява, но сериата е твърде дълга и смислово тавтологична. В един момент се улових, че се заигравам предимно с разгадаване на ракурсите на фигурите, съвсем забравила за спящите им умове.

Неразбираеми преди прочитането на концепцията остават трите големи фотографии на **Павел Степец**, озаглавени „Не вярвам в миналия живот“ (2008). Мрачните подземни скали са експресивни сами по себе си, но визията им се осмисля едва когато стане ясно, че това са реални слепи тунели на мина, създадена по грешка от изследователите. Копали са 10 години, за да не намерят нищо – това е колкото обичайна, толкова и метафорична ситуация.

Но произведението в изложбата, което с най-голяма сила връща зрителя в страховитата абсурдна реалност, е видеото „Desniansky Raion“ (2007). 30-минутният филм на **Свирijen Гаяр** започва с чудовищна кално-оранжева спрада от две вертикални части, съединени горе асиметрично с нещо като водонапорна кула – оказва се, че това допотопно футуристично съоръжение действително съществува на входа на Белград. После виждаме младежи, които се събират в пустеещо междублоково пространство в панелно гето; тръгват нанякъде, сбиват се с друга група на паркинг, бягат към мостче, сбиват се и там – какво ли делят двете банди в еднаквото отвсякъде мизерно предградие (оказва се, че е в Санкт Петербург). Видеото продължава с грандиозно светлинно шоу върху фасадата на панелен блок, който на финала ефектно рухва (в предградие на Париж). Накрая оглеждаме от птичи поглед безкрайна гора от панелни жилищни сгради (снимани от хеликоптер) – сред двайсетатажните построения се „гушат“ и мъничета на 14-15 етажа, за да достигнем на финала до блокове, композирани в идеален кръг – и точно тази им подреденост неимоверно засилва чувството за безнадеждност (това вече е в Киев). Няма разказ, а само динамично сменящи се потресаващо банални гледки на фона на изумителна авторска музика. Може би краят на света си заслужава – най-малкото на ето този свят...

Но той засега се отлага, както отбелязва друго произведение на **Олег Мавроматти** (възстановка на графити, разпространени в Москва през 1995). Радвам се, че краят не настъпи, докато разглеждах тази добре обмислена и подредена в лабиринтите на Бая Старинна изложба (където нищо чудно да съм пропуснала някое произведение, за което съжалявам). Хубаво е, че нищо фатално не се случи и докато пишех тази статия. Надявам се и да успеете да я прочетете, преди да настъпи краят на света.

Диана Попова

КУЛТУРА

Култура - Брой 37 (2655), 04 ноември 2011

Беден, но...

“Беден, но секси”, участници: Антон Стоянов, Викенти Комитски, Воин де Воин, Лазар Лютаков, Лубри, Рада Букова, Галерия “Сариев”, 17 септември – 30 октомври 2011

“Беден, но секси” – берлинската формула се оказа универсална за изкуството на кризата. Тя може да бъде приложена почти към всичко, което излиза като художествена продукция днес. Стана част от генералното преосмисляне на цената на изкуството, смяна на приоритети и тенденции, крачка назад и встрани от бързите пазарни коловози. Изобщо, диамантеният череп на Хърст затвори цяла глава в историята. Това беше официално последното жертвоприношение на стария бог, на който десетилетия наред се кланяха артисти, галеристи и публика; и едновременно с това негова най-ярка икона.

Поначало промяната в средствата, които изкуството ползва, винаги е била симптом и реакция на определени социални и политически размествания. Но сега тази промяна е и до голяма степен въпрос на оцеляване. По същия начин, както и артистичните миграции, струпането на младо изкуство в динамични центрове като Берлин.

Но мисля, че ще е твърде пресилено да наслагвам целия този драматизъм с оцеляването върху изложбата в Пловдив. В нея по-скоро става дума само за средствата и за тенденциозно наклонения баланс между производственото усилие и идеята, вложени в определен обект. В крайна сметка, избраните работи са със сигурност повече секси, отколкото бедни. И при всички случаи няма нужда да бъдат товарени с каквито и да било разсъждения за условията, които са ги провокирали, защото те на практика не кореспондират толкова с тях, колкото с някои стандартни жалони от арсенала на съвременното изкуство – употребата на намерени предмети и стоки за широко потребление, апроприацията на чужди произведения, поп културните извадки, провокацията към свободни асоциации от най-прости обекти и т.н.

Например, Антон Стоянов е построил “стена” от чорапи в типичен “арте повера” стил, които се преливат като минималистично платно в няколко тона на сивото от силно замърсено към снежно бяло. А традиционната византийска иконография, преработена от него в садо-мазо варианти, дава различна, буквална и иронична перспектива към берлинския слоган – с голи светци, увити в черни кожени каиши. Воин де Воин (един от авторите, въведени на българска сцена от галерия “Сариев”) пък попада донякъде в поредицата от реплики на Хърст с една скулптурна комбинаторика от агнешки черепи - своеобразен символ отново на жертвения ритуал. Викенти Комитски също много образно и съвсем символично вижда нещата през енциклопедията The Art Book (буквално пробити две дупки в книгата). Работите на Рада Букова, както винаги много интуитивна, изглеждат, сякаш е консервирала своите случайни и необичайни находки от ежедневието, миговете, в които най-обикновени предмети

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/18940

1/2

Беден, но..., статия. Автор: Светлана Куюмджиева
в. **Култура**, 4 ноември 2011
<http://www.kultura.bg/bg/article/view/18940>

“оживяват” като диви зверове пред очите ти в тринизмерната действителност на въображението. Мебелите на Лазар Лютаков попадат някъде помежду всичко това с променената си ординерност. А черно-бялата фотография на Лубри е почти като перфектната реклама, която очаква само “Беден, но секси”, изписан отдолу с подходящия шрифт, и т.н.

Изложбата – лека закачка в духа на сравнение между “ние” и “те” – всъщност, не стига до някаква реакция, не закача и кризата, а по-скоро разчита на интерпретации. Целта явно е подходяща и умела маркетингова употреба на популярната формула. Съдейки по биографиите на участниците в този случай, паралелът, който се опитва да разтегли между Берлин и Пловдив, минава през София, Виена и Париж. А дали “ние” сме секси или само бедни, си остава под въпрос.

Светлана Куюмджиева

Размисли за „Рyf” – SHORTLIST 2011

i
2 Votes

Очкавах тазигодишната изложба на номинираните за наградата на Гауденц Руф с нескрито нетърпение. Не защото съм подтикната от хазартния принцип, който подобни конкурси навяват, нито поради техният характер на официоз. След предишните издания, в които, без каквито и да било усилия можехме да познаем наградените, ми се искаше да видя какви приятни или не „изненади“ ще ни предложи сегашното. Надеждата за нещо различно този път беше

оправдана.

Селекцията за 2011 година ни показа интересни автори, всеки от които стоеше напълно осъзнато и завършено като творец в залата на „Райко Алексиев“. В този смисъл, за разлика от миналата и поминалата година например, не се открояваше някой, който по каквито и да е било причини да „оттатнем“, че ще бъде награден. Младите – Станимир Генов, Зоран Георгиев, Викенти Комитски, Димитър Шопов, Миряна Тодорова, Коста Тонев, Ив Тошайн, Десислава Унгер (**наградена – Миряна Тодорова**) и утвърдените Иво Бистрички, Самуил Стоянов, Петер Цанев, Вероника Цекова (**награден – Самуил Стоянов**) са автори с индивидуален почерк и творчески търсения, всеки от които, сам по себе си, заслужава отделно внимание. Тоест, поне за мен, тази година конкурсът беше непредвидим.

<https://artologica.wordpress.com/2011/10/16/%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%E2%8...> 1/3

Размисли за „Рyf“ – Shortlist 2011
Contemporary Art Platform, 16 октомври 2011
<https://bit.ly/2Hce1je>

Наградите Руф са по-скоро форум, очертаващ определени тенденции в художествения живот у нас, отколкото представителна извадка на съвременното ни изкуство. С цялата си субективност на избора и условността, която журирането неизменно води със себе си, едно подобно събитие не следва да има претенциите за изчерпателност. А и всъщност няма такива. Защо тогава то, също както и другите подобни конкурси за млади автори, придоби характера на легитимираща институция? Отговорът е прост и се корени някъде между затруднената социализация на творците и тяхното изкуство и обрънатия механизъм, по който се случват нещата у нас. Тук младият художник, излязъл от което и да е учебно заведение, първо е номиниран, после награден и след това влиза в обръщение като творец – става познат, канят го в различни кураторски проекти, прави самостоятелни изложби... Тук социализацията се извършва от институцията „конкурс“, един от които е този на Гауденц Руф. Дали този своеобразен „творчески път“ е новия начин за утвърждаване или е просто болезнен синдром на нашето художническо общество? И правилен ли е всъщност? С навлизането на твореца в „точните артистични кръгове“ и обкръжавайки се с „правилните познания“ той лесно тръгва по този обрънат път и никога не стига до простото „Дерзай!“. Е, има и други случаи, разбира се, които след много труд постигат заветната номинация или награда, както и такива, за които просто това не представлява интерес и „работят“ своето изкуство само заради удоволствието, което това им носи. Или подтикнати от стремежа техните размисли и интереси да достигнат до повече хора.

Участието в конкурси е също и начин на живот. Понякога единственият сигурен художествен живот у нас, благодарение на който можеш да бъдеш забелязан. Така влизаш в системата и от конкурс на конкурс изграждаш себе си като творец, развиваш се, учиш се. Все пак, за много творци, това е по-сигурният начин да намерят себе си – според тях е по-целесъобразно да създаваш изкуство за да получиш признание от определени институции, отколкото заради самото него.

Друга тенденция, която наблюдаваме в тазгодишната изложба за наградите на Гауденц Руф, е присъствието на български автори, които живеят в чужбина, какъвто е и случаят с наградения за млад автор Миряна Тодорова. Няма как да не си зададем въпроса дали тенденцията за предимството, което завършилите в чужбина имат у нас, не се е прехвърлила и в сферата на изкуството? Става дума за симптом, с който всеки, на който му се е налагало да търси работа през последните години, се е сблъсквал. Нещата в случая не са

<https://artologica.wordpress.com/2011/10/16/%D1%80%D0%B7%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%E2%8...> 2/3

Етикети : Гауденц Руф, Миряна Тодорова, Румена Георгиева - Калчева, Самуил Стоянов,
галерия Райко Алексиев, награди за съвременно българско изкуство на Гауденц Руф,
SHORTLIST 2011

<https://artologica.wordpress.com/2011/10/16/%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B8-%D0%B7%D0%B0-%E2%8...> 3/3

изобразително изкуство

Стилът е ограничение

Викенти
КОМИТСКИ,
представен от
Владия
МИХАЙЛОВА.

Викенти Комитски (р.1983) е от поколението художници в България, което започна да се формира в последните няколко години, създавайки динамика в местната художествена сцена чрез изявите си в различни пространства за изкуство и клубове, встрани от институциите и познатите схеми. Повечето от тях изоставиха наученото в академията и започнаха самостоятелно да търсят художествени ориентации и език, често извън всякаква традиция, в непосредствената визуална среда на съвременните културни индустрии, рекламата и дизайна.

Стилът е ограничение, 2010

© Владия Михайлова

Завършил скулптура през 2006, Викенти Комитски е сред най-отявлените представители на този кръг от млади художници, чиито имена все по-често се срещат в изложбите в страната. Голяма част от неговите работи притежават знаков характер, което лесно ги превръща в символи за идентификация. Изявите му включват множество групови изложби в страната и чужбина, сред които „От идеология към икономика. Съвременно българско изкуство 20 години по-късно“ (2009), Държавен централен музей за съвременна история на Русия, Москва, и „Отвъд кредита“ (2010) в Antrepo 5, Истанбул. През 2011 той реализира втората си самостоятелна изложба *No Image Available* и спечели наградата за млад художник БАЗА. Негови произведения могат да се видят в изложбите „Беген, но секси“, галерия „Сариев“ (до 30 октомври) и в „Краят и отвъд“ с куратор Вера Млечевска в Бяна Старина (до 9 октомври), и двете в Пловдив.

„Стилът е ограничение“ е работа на Викенти Комитски, която бе показана за първи и единствен път през 2010 г. в (тогавашния) апартамент на Рори заедно с други произведения в спонтанна изложба из стаята на жилището и с наличието на голямо количество алкохол в кухнята. Работата представлява съвсем обикновена пластмасова кафява саксия с цвек, което е покрито с шапчица за баня. Синя на бели точки, тя обхваща цветето така, сякаш иска да го предпази от внезапно поливане. Естетизацията изглежда почти естествено действие, за което са използвани по-дръжни материали от съседния магазин за едно левче. Композирани набързо с подхода *DIY (Do It Yourself)*, който пъкът въвежда като културна практика, и представени през звучащото тип рекламен слоган заглавие, тези елементи съставят произведение, което може да престане да съществува в момента, в който някой махне дори и един от тях.

Възприемам съвсем като на шега направената творба за знакова за дейността на Викенти Комитски. Тя представя начина, по който неговите работи се създават, често съществуват за кратко и отминават като бързи идеи. Голяма част от тях се загубват във времето, други остават в образци под една или друга форма (набързо надрасаният надпис „Винаги някой някъде реже нещо с флекс“, който първо се появи анонимно по улиците на София, после стана повод за разказ, фраза в разни блокове, нечий статус в социалната мрежа и мотто в скайп профили). Надписът бе представен в първата самостоятелна изложба на художника в галерия „Васка Емануилова“ през 2009, а съвсем наскоро беше предложен и за виртуалната колекция на съвременно

36 ЛИК ОКТОМВРИ 2011

Стилът е ограничение, интервю.
сп. Лик, октомври 2011

изкуство на радиопредаването „Музей в ефира“. Тази Верига на комуникация очертава различна публичност, която предполага и друг статус на произведението. Работата е непосредствено свързана с потока на информация в съвременната култура на креативния юзър и връзката на тази култура с пространството на града като медия и мрежи. Макар и представена в галерия, тя далеч не се вписва в институционалната представа за творба с предполагаемите степени на автономност и отстраненост.

Връзката с непосредствената среда на живеене е ключова както за работите на Викенти Комитски, така и за цялото поколение, което вечер пие бира по пейки и стъпала на разни паметници и публични сгради в центъра на града. Пример за това е „Рамка“ (2008), представляваща рамкирана плочка от паважа на тротоар в София. Закачането ѝ на стената на галерията е откъс от дълбочина на образа, от изразното средство на картината и конвенцията на представяне на произведението. Тя е директна връзка с реалността в нейното охлузено, запатано, тежко материално измерение.

Подобно преосмисляне на символическия статус на произведението представлява и обектът „Паметник на пропуснатите възможности“ (2009) – намерен пътен знак, към който авторът прикрепя завъртащ го механизъм. Непрекъснатото въртене на стрелките на знака е свързано със загубата на ориентир, които в случая отварят нови хоризонти за действие и избор. Това са посоки не-означени, не-предначертани от „авторитетни“ символи и трибуни. Работата е изложена на пода на галерията, сякаш с намерението да демонументализира самата идея за памет, да смени реда, като превърне символа в забавна и на вид „проста“ играчка.

Коментар на какво са твоите произведения? Има ли критичен елемент в тях?

– Не знам дали са коментар на нещо определено. Обикновено търся нови гледни точки към нещата, които приемаме, без да се замисляме. Понякога има и критичен елемент към нациите на правене на изкуство, към произведението като такова. Друг път са по-скоро реакция на конкретна ситуация.

Във всички работи на Викенти Комитски има особена позитивност,

© Кирил Кузманов

Изложба No Image Available, 30.03. – 04.04.2011, The Fridge

Рамка, 2008

която в „Отново заедно“ (2009) е свързана с утопичното измерение на възстановената „общност“, представена като своеобразно завършване към изгубената Пангеа през съвременния мит на глобализацията. Произведението е колаж с използването на географска карта на света, чийто разгърнат мащаб на двете полукълба е „събран“ в една-единствена плоска кръгла форма, постигната чрез изрязване и слепване на отделни части от картата. Получилите се по този начин „нови“ граници между континенти и държави не представят никакъв определен, друг образ на света, а единствено възможността за редакция на съществуващото знание и съдържания, силата на простите действия *copy, paste* и *delete*, които сякаш са в самия метод на колажния подход на автора, използвани като съвременни утопически инструменти.

Колажът, както и анпроприацията

(усвояването на различни, вече съществуващи художествени и културни елементи), заедно с употребата на реди-мейда са изразни средства, свързани с липсата на „автентичност“ на произведението. Те разполагат творбата в реда на повторението, в което „новостта“ се състои в различния начин на представяне на информацията, образа, фраземента. На този принцип е направена видеоработата *Tom & Jerry Live* (2010), в която Викенти Комитски се занимава с вече отдавна смесилите се представи за висока и ниска култура. Той използва откъс от епизода „Концертът на котката“ (1946) на анимационния филм на Хана и Барбара, в който Том изпълнява Уингарска рапсодия №2 на Ференц Лист, докато Джери разбърква клавишите на пианото. Епизодът показва усвояването на класическата култура от културната индустрия, която след 50-те напълно променя представата за популярна култура. Видеоотом на Викенти Комитски коментира именно този момент, като разизрава едно своеобразно завършване към „високото“ изкуство. Самата работа е документация от пърформанс, в който млад пианист повтаря в реалното време на прожекция на откъса от филма музикалната „интерпретация“ на Лист, която в епизода прави анимационният герой Том. Така по странен начин популярната култура се оказва образец, заемайки мястото на първоизточник. Повторението на повторението в случая е безкрайният >>

ЛИК ОКТОМВРИ 2011 37

Стилът е ограничение, интервю.

сп. Лик, октомври 2011

изобразително изкуство

ред на възможната игра.

Образът от холивудската продукция е използван за първичен визуален речник, за граматика на произведението. И ако това важи за споменатата работа, то още повече е валидно за начина, по който е конструирана видеоинсталацията *Peaks of Oil* (2010), създадена в годината на световна рецесия. Тя представя логиката на пикове и следващи ги спадове в производството на петрол, част от гръбнака на съвременната глобална икономика, като използва за това кадри от различни холивудски филми, всеки един от които показва момент на избухване на бензиностанция. Видеоинсталацията се състои от шест монитора и възпроизвежда логиката на вълна, като отделните екрани се включват един след друг.

Ще задам въпроса съвсем лаконично – защо Холивуд?

– Гледам на холивудските продукции като на съвременна западна митология, в която елементите често се повтарят. Взривяването на бензи-

Tom & Jerry Live, 2010, видео 3'41", кадър от видео

ностанция е такъв стандартен латимотив, чрез който се опитвам да говоря за реален фактор от истинския живот.

Принципът на повторението се отнася към една вече медиализирана реалност, то е свързано с репрезен-

Паметник на пропуснатите възможности, 2009

Отново заедно, 2009, кадър от изложбата #1, галерия „Васка Емануилова“

тация на репрезентацията, която повтаря действителността и така разкрива нейната логика и политики. Коментар именно в тази посока бе последната самостоятелна изложба на художника *No Image Available*, показана през март тази година в *the fridge*. В нея ключова идея бе отсъствието на образ и дори на произведение. Централната в известен смисъл за изложбата работа „Генератор“ (2011) бе изградена на добре усвоения от автора принцип *DIY*, като в случая бе използван лаптоп, чийто бутон *enter* е притиснат със стъга. На екрана в намален размер е представен форматът на страница от стандартен *word* документ, която вследствие на натиснатия бутон *enter* постоянно се възпроизвежда в редички на екрана, квадратче след квадратче. Безкрайността на това действие е свързана с повторението, обаче не на образа, а на самия формат, на рамката, която очертава неговите граници.

Разкажи ми за отсъствието на образа. Метафора или машина е генераторът?

– В известен смисъл е метафора на машината – система, която съществува безцелно и независимо, не създава нищо, а генерира. Ако много дълго гледаш работата, предполагам, че ще се сетиш и за „Матрицата“ и постапокалиптичния сюжет, в който машините вземат решения и ни управляват сами. ☺

КУЛТУРА

Култура - Брой 19 (2637), 20 май 2011

Код за сегашно време

Организатори:

Фондация „Рая Георгиева“, сдружение за културен мениджмънт „Морско синьо“, младежка неформална група „Аморфа“, галерия „Буларт“, журналистите Боряна Тодорова и Елена Влагова

Автори:

Александър Ангелов, Александър Гергинов, Александра Рамирез, Александра Чаушова (България, Белгия), Боян Цонев, Викенти Комитски, Виктория Георгиева, Воин де Воин, Владислав Георгиев, Грегор Шац, Галина Станева, Деян Янев, Дияна Манавска, Димо Иванов, Димитър Трайчев, Димитър Яранов, Елица Матеева, Ефросина Пенева, Ив Русева, Иван Манолов, Кристина Иробалиева, Ния Пушкарлова, Марлесен Андрусев (Германия), Мими Руминова, Михаил Новаков, Мирела Табакова, Нено Белчев, Николай Божинов, Недко Недков, Николай Нинов, Никола Михов, Петър Минчев, Продан Марков, Светлана Мирчева, Станимир Генев, Стефан Галибов, Свилен Колева, Стела Веселинова (България, Холандия), Саня Ковачева, Светослав Станков, Теа Денолюбова, Funkaround и трио La Migra.

Пространства

„Ас Арт галерия“, галерия „Архис“, галерия „Буларт“, галерия „Графит“, „Галерията на Ева“, галерия „Юка“, Йо-Хо-Хостел, Културен дом „Хармония“, Радио Варна (Концертно студио, Стъклен куб), Студио „Сталкер“, Music Cafe Look

Некомерсиалната платформа за насърчаване, популяризиране и експониране на творчеството на млади автори до 35 години, както вербализира себе си Уикендът за съвременно изкуство *con tempo*, представи за четвърти път своите артистични провокации. Стилните белези, каквито вече предполага четвъртото издание на един нов формат, проличаха в динамиката и компресираното предложение за съпреживяване на 23 художествени събития в различни жанрове и медии (акция, инсталация, живопис, фотография, принт, видео, перформанс, скулптура, музика, слово, workshop и др.), видени от над 1600 души плюс 1450 посетители в блога от страната и чужбина. Като територии, медии и автори, *con tempo* 4 надвишава по ръст предишните издания, а темпото, с което се движи, явно е presto (муз. пъргаво, бързо, бодро, енергично, живо – б.а.). В адекватния за съвременността и младостта си ритъм, Уикендът за съвременно изкуство изследва действителността, като я интериоризира и имплантира към своите

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/18429

1/4

Код за сегашно време, статия. Автор: Виолета Тончева
в. Култура, 20 май 2011

<http://www.kultura.bg/bg/article/view/18429>

естетически нагласи. Водейща в случая не е идеята да разбереш, за да се впишеш и да се харесаш на другите, а да разбереш, за да вникнеш, запазвайки правото си на veto върху статуквото. Зад осъзнаването на личния избор, съотносимо в по-голяма или по-малка степен към всички творби, показани на *con tempo* 4, се разчитат типичните за поколението характеристики рационалност, критичност, дистанцираност и пр. И доколкото в постмодерното мислене изкуството е много по-малко емоционален и много повече саморефлексивен акт, за авторите на *con tempo* 4 това разбиране не е самоцелно естетска поза, а напротив - естествена естетическа позиция на млади творци, необременени от казионното минало. Всъщност, става дума за първото еманципирано българско поколение, на което не се налага да наваксва по никакъв начин пропуснатото от световната култура – то просто живее във/със съвременната култура и във/със своето реално сегашно време. Това е привилегия.

Възползвайки се от нея, *con tempo* 4 изповядва вярата си в собственото може и собствения път. Също в толерантността, която равнопоставя, без да фетишизира, като в същото време само/иронизира, забавлява се и изпитва удоволствие от различните позиции и сравнението между тях. В четвъртия си кураторски *con tempo* проект Дора Дончева търси успешното разнообразие от авторски подходи, което да предизвика размисъл, да прокара неочаквани връзки, да генерира енергии за случването на една неформална и пределно искрена в търсенията си територия за изкуство. Трудността на заниманието е във от съмнение: *„Реално водим нежна революция с инерционни естетически нагласи при отсъстваща държавна политика в тази област. Положителен факт е, че срещаме широка подкрепа от страна на частните културни институции, новосформирани младежки организации и авторитетни културни дейци. Получава се интересна симбиоза между поколенията, между различните социални кръгове”*, обяснява кураторката. Сутестията *Можем да организираме своите идеи, без да търсим непременно подкрепа от други*, се превърна в нещо като слоган на четвъртото *con tempo*, който, колкото и често да бе повтарян, събираше усмивки и аплодисменти. Така бе и с *info*-акцията в ироничен агит-проп-стил за защита на съвременното изкуство в условията на криза. *con tempo* въобще изпитва афинитет към засмката, перифразата, намесата, предлагайки нова интерпретация на вече познатото („Make Art, Not War!” на **Виктория Георгиева** и **Николай Божинов** в Стъкления куб на Радио Варна, „Визуална намеса” на **Неню Белчев** в радиопресата „Фейсбук” на Елица Матеева и др.)

Ако се върнем към многообразието като доминантна идея на Уикенда за съвременно изкуство, то присъстваше дори на буквално ниво в пъзел-инсталацията на **Марлеен Андреев** в Галерия „Графит”. Германската авторка от български произход използва техниката на фотограмата, за да колажира от 130 плаката за български събития мащабната (4.30m x 3.40m) композиция „Европа 2” с контурите на Стария континент, визуализирайки културните връзки и противоречия в нова Европа, без да пропусне да сигурира някъде там и *con tempo*. Сред социално ангажираните творби в артистичния уикенд любопитно бе сравнението между дебютиращите във Варна млади автори от страната в „Capital Violence” - кураторски проект на **Ново Панчев**, и утвърдения в тематиката Димитър Яранов. В първия случай преобладаваше банализирането и шаржирането на действителността – тоест, ефектното, докато коректното бе по-силно при Димитър Яранов, чийто проект „Документално” оголва жестокостта на военните конфликти през една своеобразна поетика. Социумът и неговите метаморфози бяха обект на интерпретация и във видео перформанса „Wonna be” на тандема **Ив Русева/Воин де Воин** (България/Холандия), с който *con tempo* се вписва в повишения напоследък и у нас интерес към перформанса и естетиката на жеста. Творбата успореди живото и виртуалното действие, за да разкаже историята за освобождаване на индивида от

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/18429

2/4

ограниченията на обществената парадигма. Безкрайното и уморително развиване на метрите бинт около инструментализираното тяло/какавида убедително предаде внушението за еволюционното постигане на себе си. Дигиталното изкуство предлага най-горещата територия за изследване, третирана изцяло или отчасти от редица автори, макар че предпочитаните техники за уикенда засега остават инсталация, реди мейд, акция, видео, фотография. При инсталациите категорично се открониха „No Image Available“ на **Викенти Комитски** (Галерия „Юка“) и „Дишай“ на **Димитър Трайчев** (Галерия „Графит“). Общото между тези представители на различни поколения (приемствеността е важна за con tempo) би могло да се открие в последователния им концептуален подход, с който те създават своите произведения, всеки от позицията на своя житейски и естетически опит. В изложбата без изображение, към каквато се стреми Викенти Комитски, се съдържа критически коментар на инерционното живеене. Само по себе си, движението не е достатъчно, то се нуждае от отдръпване/оглеждане/осмисляне. Така диагонално разположеният компютър, зареждащ с непрекъснато „Enter“ нови празни страници от програмата Microsoft Word, извиква асоциация за мъчителната самота на автора пред белия лист. Виртуалната метафора продължава в „Още едно неонов произведение“ с коментар върху маниите по техническите характеристики, формалното повторение и тиражираното безсмислие, за да приключи с ирония към грешката в третата творба от инсталацията. Наистина, печатната грешка стои красиво, почти като произведение на съвременното изкуство, но свидетелства в същото време срещу практиката, при това в очевидна аналогия със заглавието от книгата на Антонио Негри и Майкъл Хард за съвременната политическа уредба на настоящето.

Работата на **Димитър Трайчев** е по-комуникативна, вероятно защото той отдавна владее уменията да извлича от медните онзи екстракт, който най-добре обслужва концепцията му. Не прави изключение и въпросната аудио видео инсталация „Дишай“, която доста сериозно стресира пешеходната улица „Княз Борис Първи“ с учестеното си дишане и срутващите се в тясна планинска урва камъни. Магнетичното повторение на една и съща аудио и видео картина възпроизвежда трудната връзка между човека и природата като една първа от многото възможни посоки за размисъл.

Нено Белчев, един от двигателите на фестивала „Видеохолика“, се въодушеви от идеята да се намеси в цитираната вече аудиопиеса „Фейсбук“ с 4 компютъра и актьори, които играеха чрез конферентна Skype връзка в реално време. Както може да се очаква от всяка намеса, агресията присъстваше и тук, но истинското предизвикателство във виртуалната адаптация бе техническо и първият VJ на con tempo се справи с него, дирижирайки композициите и микса, според предварително подготвената си партитура от 20 страници. Споменавайки фестивали, не бива да пропуснем видеопрезентацията с модератор Ния Пушкарлова на „Водна кула“, която заинтригува аудиторията със свежи идеи.

За красив романтичен акцент по време на con tempo се погрижи **Мими Руменова**, която в своята мултипликация „Шпионка в къщата на любовта“ представи изкуството като креативна индустрия. Отново в съотношение непознато-познато, младата формация „Funkaround“ направи своя дебют, а култовите музиканти от „La Migma“

поднесоха великолепен перформанс. На специално внимание се радваше добре посетеният workshop на Недко Недков, маестро на ръчната хартия, който добави към съдържанието и обмена на артистични практики необходимата доза академичност. „Искаме *con.tempo* да се утвърди като мобилна и некомерсиална платформа, пътят за артистичния успех на младата арт генерация, да преодолее космоса между центъра и периферията, а базата данни, която създаваме с всяко издание, да стане ценен инструмент на професионалните среди – куратори, галеристи, журналисти, колекционери. Мечтая за сформирането на общност, където тези неща да се случват спонтанно, без пласък откъс, както се получава сега. Също така може би пък е мястото да отбележа, че *con.tempo* изцяло се реализира на доброволческа основа, което е много позитивен знак за формирането и утвърждаването на доброволческата практика в тази посока. Доказахме, че това не е утопия, когато мисията на събитието е контактна с аудиторията“, обобщава Дора Дончева.

Очевидно Уикендът за съвременно изкуство има защо да е удовлетворен от своето четвърто издание, но това не го кара да забравя, че му предстои още много работа за изграждане на критерии за съвременно изкуство – както сред артистите, така и сред аудиторията. Процесът винаги е част от израстването в изкуството и от онази много лична за всеки артист и всеки човек работа с времето.

*„Времето утаява, пресява, нагнетява, смазва и пак изгражда.“**

* От интервю на Рая Георгиева, публикувано в изданието посмъртно албум „Рая Георгиева“ - проект на фондация „Рая Георгиева“ с подкрепата на Община Варна, част от кандидатурата на Варна за Европейска столица на културата 2019. Съставител Дора Дончева, графичен дизайн и предпечат Студио „Сталкер“, фотография Александър Николов, печат Пасат прес, Варна 2010.

Виолета Тончева

КУЛТУРА

Култура - Брой 13 (2631), 08 април 2011

По диагонала

Викенти Комитски, *No Image Available (Без изображение)*, куратор: Владия Михайлова, The Fridge, 30 март – 4 април 2011

Всеки, който е прекарал часове, закован пред мигащия курсор в началото на белия лист, ще разпознае тази работа като своя. Един компютър, притиснат с дърводелска стяга на "Enter", с отворен на 25% Word, който бавно зарежда страница след страница, до безкрайност. Състоянието, което понякога те кара да забнеш отчаяно глава в клавиатурата, се мултиплицира автоматично, но изчистено от запотената емоция на усилието да започнеш текста, сякаш пресмята сложния алгоритъм на празното. С това действие го насища и пълни.

Изложбата на Викенти Комитски в The Fridge изглежда позната, сякаш съм я виждала някъде. Но в добрия смисъл. Отдавна свикнах да приемам почти всяко "déjà vu" като знак за успешно скачване с големия кораб "Универсализъм" (минималистичната празнота най-спонтанно ме провокира да бъде толкова образна). Друг такъв знак е моментът, когато спра да търся сходствата нарочно, а те сами се появяват в главата ми. В белия лист, текста, неона, малко по-подготвените сензори веднага ще идентифицират фундаментите за концептуалното изкуство. Оттук нататък всичко вече е въпрос на преконфигуриране, но тези "фундаменти" са тежки, понесли са смислите и значенията, стойността, дарена им от десетилетна история. Така че разместването важи и за товара им, сменя позициите, пренася го буквално от лъскавия музей в ъндърграунда на алтернативата.

"No image available" обикновено е точката на отказ, в която системата спира да ти съдейства по една или друга причина, но ти го съобщава хладно, само със заключението, че изображение не е налично. Сега вероятно е настъпил решаващият момент на отказ от страна на художника да борави с образи в полза на тоталната безпътност. Изложбата може би е повратна за него, но по-важното за общата картина е, че в тези работи се появява един много съществен проблем. И това е парадоксът в подчертано формалистичната изява на българския неоконцептуализъм. Викенти Комитски като че ли му търси отговор. Всички технически, културни и исторически несъответствия на средата тук в последните 20 години превърнаха манията по съвършеното техническо изпълнение, материала, равните краища и повърхнини, правите ъгли във важен, структуроопределящ и най-значим признак на качество и стойност в съвременното ни изкуство. С други думи, то взе да се определя най-вече формално. А оттам се явиха и немалко чисти формалисти.

Затова си мисля, че понякога копчето "Enter" действа и като "Return" (пак образно казано), което може да опресни схващането за смисъла на произведението като основополагащ в изкуството и в "политическото устройство на настоящето", каквото Викенти Комитски цитира в изложбата си.

В този контекст художникът се движи по диагонала - и преносно, и буквално: "Диагонал на личния екстаз" по Дан

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/18231

1/2

По диагонала, статия. Автор: Светлана Куюмджиева
в. Култура, 8 април 2011
<http://www.kultura.bg/bg/article/view/18231>

Флавин, диагонал като идеалната ъглополовяща на пространството от цветни неоновы тръби, диагонал като видимо водещ мотив на неговата инсталация, дори в диагонално подпирания на стената текст, диагонално отместената граница между образа и липсата му, между текста и "печатната прешка" и т.н. В цялото това повторение на диагонали се натрапва дилемата кое е първо – липсата на изображение, празното или диагоналното му композиране. Дълго време не можах да се отърся от въпроса защо този компютър е поставен така издйнически и маниерно килнат настрана. Едно е сигурно обаче - Викенти Комитски се бори за чист концептуализъм.

Светлана Куюмджиева

КУЛТУРА

Култура - Брой 28 (2601), 23 юли 2010

Наградите БАЗА за трети път

Изложба на номинираните художници за наградата за съвременно изкуство БАЗА, СГХГ, 15 юни - 18 юли, 2010

До преди около десетина години беше популярна тезата, че с края на тоталитарния режим дейците на изкуството са изгубили "врага", с който да се борят, затова творбите им станали слаби и неинтересни. [1] Хората, които популяризираха тази теза, обаче, останаха слепи за критическия патос на новото, следтоталитарно поколение, както и на вече изявените творци. Самата теза страда от един основен недъг – тя говори за настоящето като за някакво време на осъществени утопии – тоест време без болезнени точки, време, което само по себе си не предполага съществуването на обект на критика.

Както знаем обаче, във всяко място и време има проблеми, с които изкуството да се занимава. И дори творците да бяха загубили очевидния обект за критикуване – тоталитарния режим – те имаха пред себе си много други проблеми. Така че, ако изкуството беше станало скучно, то това беше проблем на конкретни творци, а не на времето, нито пък на поколението. Тази неадекватна теза, освен всичко останало, като че ли пропусна да забележи, че по време на тоталитаризма творците не се занимаваха само с „критика на тоталитарния режим“, а и с неговата възхвала (и даже преди всичко с това). Това беше едно повърхностно обобщение, което нямаше общо с реалността, нюансираните становища са почти невидими.

Положителното в този случай обаче беше, че вечният и много важен въпрос – трябва ли изкуството да изпълнява чисто естетически цели или да е ангажирано и с по-широка проблематика - беше отново на дневен ред. Той е на дневен ред и сега.

След това предисловие, бих искала да разгледам последната изложба за наградата БАЗА. Нито една конкурсна изложба не може да бъде 100% представителна за средата, в която се случва, нито дори да бъде меродавна за това, което се харесва на всеки един член на журито. Изборът на художници и работи зависи от фактори, като например кой е кандидатствал в определена година и какви работи е подбрал в портфолиото си. Тези своеобразни отсявания стават първо на ниво художник, а след това - на ниво конкурс. В такъв смисъл, гледайки такава изложба, е по-добре да анализираме тенденции, а не да правим тотални изводи. Само един широк обзор и на други изложби, съотнесени към по-общите културно-политически активности, може да определи кои тенденции са доминиращи и кои - маргинални за определено поколение, както и да позволи спекулации относно техните причини. Така че, с този текст ще се опитам да очертая тези тенденции, а тоталните изводи ще ги оставя на преценката на читателите.

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/17297

1/4

Наградите БАЗА за трети път, статия. Автор: Боряна Росса
в. Култура, 23 юли 2010

<http://www.kultura.bg/bg/article/view/17297>

Тази година отлично подредената от кураторката **Даниела Радева** експозиция създаде впечатление за по-силна изложба от миналата. Един по-внимателен поглед обаче показва, че произведенията, попаднали в експозицията, следват миналогодишни тенденции. Художниците продължават да се ориентират към обекти, носители на някаква по-добре или по-зле изразена забавна мисъл, игра на смисли и думи. В същото време, извън галерийната среда, ескалира напрежението между различни социални и политически групи. В седмиците около изложбата наблюдавахме няколко организирани протеста против насилието и престъпленията от омраза [2]. Заедно с екологичните протести, тези събития свидетелстват за увеличаваща се политическа активност конкретно на младите хора (т.е. на поколенията/ поколенията на участниците в БАЗА).

В изложбата тази тенденция не се вижда с изключение на работата на **Райчо Станев** "Голямата екскурзия", която се опитва да направи съвременен коментар на възродителния процес. Авторът превежда зрителя през травматичното минало посредством детските си спомени. Това е добър подход, който обаче би могъл да намери по-интригуваща визуална форма.

Светлана Мирчева се захваща с друга актуална и много интересна тема, макар и не толкова болезнено политическа. Темата за трансформиращата сила на технологиите и за грешката като проява на интелигентност – както човешка, така и машинна. В инсталацията си "Аз, моят компютър и грешките" авторката разказва забавни моменти от общуването си с компютъра и с печатари, които не са в състояние да възприемат определен тип компютърни абстрактни изображения, които тя им дава за печат, без да ги "разшифроват" като компютърна грешка. Преди двайсетина години вероятно щяха да ги отпечатат без въпроси. За да разкаже любопитните си наблюдения, които имат и историческа стойност, Мирчева би могла да се опита да преодолее или дори да се откаже от професионално близкия ѝ формат на графичния дизайн, което може би щеше да направи работата ѝ по-силна.

Стефания Батоева показва скулптурни обекти, за които е използвала материали за парашути. Те задават формални проблеми относно взаимоотношението между размер, материал и гравитация. **HR-Stamenov** участва с две мистично-закачливи произведения - видео и обект, които са свързани с внезапни изчезвания и внезапни появявания.

Викенти Комитски, който преди няколко години плени софийската публика с остроумните си скулптури, рисунки и живопис, продължава да се специализира в областта на обектите с интригуващи заглавия, като в тази изложба е представил и видео в подобна насока. Инсталацията "Who Wants to Live Forever" ("Кой иска да живее вечно"), представлява пирамидална структура от палатки почти при входа на залата, може да ни наведе на апокалиптични мисли за пренаселването на земята или за природни катаклизми, съвсем в контекста на последните обявления за края на света, очакван през 2012.

Двата неозаглавени обекта на **Орлин Неделчев** продължават катаклизмената линия. Единият в посока културни ценности – бюст на Гео Милев върху шкафче с порнографско съдържание, а вторият в направление обуздаване на креативно-разрушителна енергия – включена в контакта фреза, затворена зад метални решетки.

Работите на **Антон Терзиев**, който тази година спечели наградата, са също обекти, както и видео, документиращо пърформанса "200% чист език", направен зад Националната библиотека. В този пърформанс Терзиев залепа с лепило Ц 200 една към друга страниците на речника за чужди думи в българския език. Пърформансът е направен заедно с Катя Дамянова, която взема интервюта от минавачите и ги заснема на видео паралелно на основното

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/17297

24

действие. Това действие, както и честото използване на игра на думи и цитати на английски от други произведения на автора, задават на зрителя въпроса: “Какво е чист език?”. Отговорът се очаква да бъде намерен от самия зрител. Същият този зрител при желание би могъл и да политизира зададения въпрос, както се получава при някои от интервюираните.

Играта на думи и езици, която авторът използва, подсилва шеговития момент в неговите последни произведения. Обектът “Killing Me Softly” (“Убивайки ме нежно”), носещ половината от заглавието на известната песен на Роберта Флек или пък цялото от римейка на Фюджийс, представлява огромна брадва в мека розова латексова облицовка. Трактовата на този елегантен обект, извън буквалната илюстрация на заглавието, би могла да варира от абсурдистка до критична към лицемерието (по принцип) – тежка брадва, пък в розово, или пък да ѝ се търсят сатирни препратки, а показана в по-определен контекст, би могла да получи конкретизация на този свой смислов потенциал. Същото може да се каже и за другите прецизно изработени обекти, като ютията с надпис Cold Irony (“Студена ирония”), гравирани на нагриващата се част. Знаещият английски език зрител би направил веднага абсурдистката асоциация между ютия (iron), ирония (irony) и студ (cold). А този, който знае само български, ще трябва да използва речник. Формалната игричност и поливалентността на трактовката е валидна и за ножа, запечатан в стъклена кутия за реагиране при бедствени ситуации, с надпис “Emergency Exit” („Аварен изход”).

Антон Терзиев присъства на художествената сцена отдавна и неговата работа е в различни области и медии, започвайки от недооценената му живопис (по-конкретно, късната серия “Мета-канон”, 2006) до работата му в областта на перформанса. Заедно с Катя Дамянова, Терзиев е един от малкото млади автори, които продължително и целенасочено правят перформанси. Самостоятелните му работи, както и тези с група Ултрафутуро, и до момента са незаслужено пренебрегвани от критици и изкуствоведи. Перформансът е един особен жанр в изкуството, който често има уникално и единствено място и време на случване. Това го прави и лесен за политизиране. Документацията на перформанси никога не е в състояние да представи уникалността на живото случване. В някои случаи годините биха могли да лишат действието от злободневността му поради отдалеченост на контекста на случване. Затова перформансът трябва да се гледа на живо и да се оценява, когато се случва. Ясно е, че перформансът като жанр не е популярен за комерсиалния свят, от което следва и неговата маргинализация. За това свидетелства и неговото отсъствие от конкурси и от галерии, както и ориентирането на младите художници към деполитизирана предметност, а не към политическа ефимерност.

Това не е само българско явление, разбира се. И тук е мястото да отбележа, че разликата между произведенията, представени на наш конкурсен преглед на младежкото изкуство, и подобни в света не е голяма – нито като качество, нито като концепция. Може би в някои случаи само по мащаб. Тук аз бих апелирала за реполитизация на изкуството, който процес не може да не доведе до иновативност. Струва ми се скучно да се стремим да създаваме нещо “адекватно”, но виждано много пъти, независимо в каква възраст сме. Това го казвам и като художник, но и като зрител. Ако успеем да преодолеем желанието да сме просто “адекватни”, бихме стояли по-стабилно и отличаващо се в международен контекст.

И въпреки че Иван Мудов, който откри тази година изложбата, отбеляза, че се надява резиденцията в Ню Йорк да бъде един шут за всеки, който я получи, в направление към световната арт сцена, аз бих искала да бъде по-предпазлива.

В никакъв случай не трябва да се поставя под съмнение, че разширяването на информацията и кръгозора е задължително за всеки уважаващ себе си автор. Ако това не се случва непрекъснато, ще се изправим пред неминуема провинциализация. Важно е да се отбележи обаче, че всеки един културен обмен произтича на много нива – от повърхностно ръкостискане в комерсиални галерии и по време на представителни биеналета до дълбоко проникване в другата култура и съдържателно творческо общуване с нейните представители от всякакви обществени слоеве. Най-лесно е да се следва “линията на партията” - или тенденциите в комерсиалните галерии, които няма как да не са примамливи за всеки един млад и не толкова млад автор. Но, както всяка комерсиална среда, тези галерии предлагат най-често псевдоразнообразие – от диамантените черепи на Деймън Хърст до такива, украсени с книжни цветя. Всички те са различни, разбира се – но, за съжаление, все черепи.

Въпросът, който трябва да си зададем, попадайки в течението на световното изкуство (от което част е и нашето, така че да не го изключваме като нещо невинно и недокоснато и от комерсиализация, и от реполитизация), е: Ще последваме ли черепите, или ще изберем някое паралелно течение, в което плуват риби, хапят комари и, въпреки тинята, водата става за пиене....

[1] Отглас от това утвърждение, макар и поставящ си различна цел, намерих неотдавна в разказа “Сувенири от комунизма” на Дубравка Угрешич в книгата “Няма никой въщи”, София, Факел Експрес, 2006.

[2] Ще спомена само някои от тях: протестът за правата на бежанците пред базата в Бусманци, побоят, нанесен на мирни демонстранти от неонацисти в трамвай № 20 във връзка със същия протест, побой на ромски граждани пред президентството, флашмоб против насилието на кръстовището на Попа няколко дена след това, шествие в памет на убитото в Борисовата градина от неонацисти момче, което им “приличало на гей”, състояло се пак същата седмица, последвано от третия гей парад.

Боряна Росса

КУЛТУРА

Култура - Брой 5 (2577), 10 февруари 2010

Светла Петкова:

1. Кои са най-силните изложби на 2009 за София и страната и защо?
2. Кои са изложбите/арт събитията, предизвикали най-негативни реакции?
3. Бихте ли отличили галерия за изложбената й политика и защо?
4. Кои са най-важните дискусийни теми в полето на изкуството, възникнали през 2009?

Сред най-дискутираните теми през годината беше проектът САМСИ за създаване на галерия за съвременно изкуство у нас. За съжаление, дебатите до сега не предизвикаха резултат, а някои действия от страна на МК доведоха нещата до задънена улица. Една от най-очакваните и обсъждани изложби през 2009 беше тази на **Недко Солаков** в СГХГ, но по-скоро останахме със смесени и твърде полярни чувства. Някак си се разминаха очакванията на публиката и реализацията. Друга изложба, станала обект на обсъждане, беше *„Отражения от бъдещето“* в Бая Старинна, Пловдив, с куратор Емил Миразчиев. Тя обаче привлече вниманието по-скоро, защото отново предизвика реакция към произведението на **Давид Черни** „Ентропия“, което пък се превърна в доста безумен политически въпрос и показва неразбирането от страна на хората с власт, а и на обществото, какво е съвременно изкуство.

Сред самостоятелните изложби през годината за мен най-силни (без да ги класирам) бяха тези на **Николай Майсторов** („Шипка“ 6), **Станислав Памукчиев** („Райко Алексиев“); **Дан Пержовски** (галерия на ИСИ), **Бора Петкова** (галерия „Върхове“); **Константин Божанов** (Бая „Старинна“, Пловдив, куратор: Светлана Куюмджиева); **Тим Улрикс** (СГХГ), **Рада Букова** (галерия ИСИ), **Иво Бистрички** (галерия „Върхове“), **Георги Георгиев** – **Joggas** (галерия „Васка Емануилова“); **Симеон Стоилов** (НХГ); **Боряна Венциславова** (галерия „Академия“, куратор Галина Димитрова), **Викенти Комитски** (галерия „Васка Емануилова“).

Общи изложби: **Виенски акционизъм** (СГХГ) – за мен най-силната и професионално издържана изложба през годината, **Лица на Модернизма** (НХГ), **Sofia Design Week, After Ego** (15 Седмича на съвременното изкуство – Пловдив 2009, куратор: Светлана Куюмджиева, Бая Старинна), **Изкушението Чалга** (СГХГ, куратори: Светлана Куюмджиева, Весела Ножарова), *„На Ръб – Идеалът“*, галерия „Сариев“, Пловдив.

Сред институционалните галерии за мен СГХГ продължава да бъде фаворит, от частните галерии ще спомена – *„Сариев“* в Пловдив за последователната й работа и променената политика, галерия ИСИ, която се появи през миналата година и показва няколко силни изложби и провокира очаквания, *„Бая Старинна“*, която от години води последователна политика, **The Fridge** като алтернативно пространство, *„Върхове“* и *„Васка Емануилова“*. **Галерия „Буларти“** във Варна също все по-често привлича вниманието с изложбите и инициативите си.

КУЛТУРА

Култура - Брой 11 (2538), 20 март 2009

Човекът с флекса

Година след дебюта си в изложбите, които Йово Панчев организира в Червената къща, Викенти Комитски е вече известен тук. Разбира се, тази известност е твърде условна и вълнува най-вече тясно специализираните кръгове, но не може да се отрече, че името му се спряга все по-интензивно. Силният глад за свежи умове допринесе значително за това развитие, а и самият Викенти определено е уцелил печеливша формула в изкуството си. Иронията, непукизмът и лесно преносимите във всеки контекст значения са тайните съставки, които действат така успешно.

На този етап Викенти Комитски се явява продължител на една тенденция с вече оформени традиции в съвременното българско изкуство, която ползва най-вече провокацията на визуалния виц, компресията на много смисли в забавни и причудливи обекти, умни спекулации с реди мейда и т.н. Непукизмът обаче спестява на този артист дилемите и коллизии на това да се съотнася към тази или която и да било друга традиция. Принадлежността му към младото поколение с неговата априори приета необремененост може да бъде едно добро и убедително алиби в този случай и да му позволи всякакви волности. И все пак, предпочитам да не гледам на Викенти Комитски толкова снизходително. Давам си сметка, че така само мога да заблудя и него, и себе си. Реално от цялото това поколение се очаква не просто да заговори на глобален език, а и да поеме все пак някаква отговорност.

Но със сигурност такъв тип поучения не са най-важният коментар за изложба #1 на Викенти Комитски. Освен че действат мигновено, още на първо четене, неговите работи винаги ме изправят пред въпроса – той сега шегува ли се или се подиграва. Този нюанс обикновено маха или добавя смисъл, което все пак е важно за пълноценната комуникация.

Иначе си личи, че авторът не си е блъскал дълго главата да измисли 21 различни идеи за една и съща минималистична форма. Или поне в крайния резултат не се усеща никакво усилие – 21 еднакви на пръв поглед рисунки и една кратка легенда към тях, автентично изписана на ръка. Упражнението е много подобно на онова с боата, глътнала слон. Необятната вселена на въображението може да разпознае всевъзможни образи в една дебело черна окръжност – някои съвсем инфантилни, други внесени направо от дзен. После си давам сметка, че и самото изображение всъщност не е еднакво. Жестът, който чертае окръжността, е различен всеки път. И накрая идва въпросът кое е първото – формата или значението. Да не говорим, че в цялата тази игра откровено изплува и характерния почерк на артиста, комбиниран по равно улична поп и графити култура, образование, отворено и адекватно съзнание.

По този повод така и не успях да се сетя къде точно съм виждала графита Винаги някой някъде реже нещо с флекс, но разкривените букви и уникалното съждение са се запечатали в съзнанието ми като 25-и кадър на града. Цялото изкуство тук е най-вече в неочаквания социален потенциал, който има един обикновен тоалетен графит. Всъщност, този жанр отдавна вече е намерил признание като рядко съдържателна и проникновена литература. Викенти е внесъл сега в галерията вторичните ефекти от своето послание. Оказва се, че то е проникнало така дълбоко и на различни нива, че вече няма смисъл да питаме кой и защо реже с флекс постоянно. На пръв поглед изтърсено случайно, с чат правописа на това поколение, посланието на Викенти очевидно вече работи като някаква осъзната концепция. Точно тази перспектива за все по-пълноценен прочит печели вниманието и в счупените книги, и в инсталацията от

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/15399

1/2

Човекът с флекса, статия. Автор: Светлана Куюмджиева
в. Култура, 20 март 2009

<http://www.kultura.bg/bg/article/view/15399>

ножици, забити в стената.

Лаконична, но все пак действаща и забележима намеса във вече съществуващи пространства и предмети, е основната стратегия на Викенти Комитски. Географските карти са един от любимите му обекти. Абстрактната им условност, съчетана с респекта, който неминуемо предизвикват, и с богатите геополитически значения, са повече от благодатен материал. А и какво по-ефективно от това да се занграеш с глобуси, когато на дневен ред е глобализмът. Колажът „Отново заедно“ е продължение на географската тема в работата на Комитски и осмисля изложбата му в една различна и доста по-ангажирана посока.

Светлана Куюмджиева

КУЛТУРА

Култура - Брой 42 (2525), 05 декември 2008

Галерията – между предмет на изкуството и отворено публично пространство

В последната си проява галерия „Васка Емануилова“ представя концепцията на шведската организация Konsthall C за отворено пространство, предоставящо платформа за различни художествени проекти. В рамките на тази изложба, инициативата „Отворено пространство / демократични граждани“, се дава публичност на четири проекта на български участници, като всеки един от тях ще бъде показан за по една седмица.

Konsthall C стартира през 2004 като социален художествен проект на Пер Хаселберг, който представлява създаване на отворено демократично пространство в обществена пералня на стокхолмско предградие, а днес вече функционира и като галерийна институция с куратор Анна Ингварсон, предоставяща място за изява на други проекти.

Гостуването на Konsthall C във „Васка Емануилова“ е първо представяне в друга галерия и, по думите на Пер Хаселберг, то актуализира едновременно и двата плана на неговия проект: и първоначалната идея за галерията като концептуален артефакт, като предмет на изкуство, представляващ отворено публично пространство, и като функционираща платформа за социално ангажирани художествени проекти.

Именно в този функционален компонент на проекта на Пер Хаселберг можем да видим представени проектите на българските участници: „Чоко и Боко спасяват света“, акция на Ултрафутуро (7. 11 – 14. 11. 2008), „Аборът убива деца“ на Самуил Стоянов (14.11 – 21. 11. 2008), „Подвижни дървета“ на Викенти Комитски (21.11. – 28. 11. 2008), „Пространства на демокрацията днес“ на Станислав Беловски (28.11. – 7.12.2008). Самият автор на Konsthall C, съвместно с Анна Айнеборг, представя проект, засягащ правата на емигрантите.

Всеки от тези проекти, се оказва, че поставя автора си в позицията на активен комуникатор в обществените процеси, като потенциално ангажира и аудиторията си в осмислянето на представените идеи.

Акцията „Чоко и Боко спасяват света“ на Ултрафутуро, набираща хуманитарни помощи за бедстващите в следствие на финансовата криза топ-менеджъри на Уолстрийт и техните деца, представи в иронично обърната перспектива проблема за социалната съпричастност и относителността на институционалната подкрепа в условия на криза.

Проектът „Аборът убива деца“ на Самуил Стоянов разисква някои от основните демократични права и принципи, сред които са правото на живот, правото на информирано вземане на решения, а също и въпроса дали абортът не е форма на дискриминация. Чрез акцията си по пробиване на около 500 дупки (каквото средно е броят на абортите в България на ден) в една от централните колонии на изложбеното пространство Самуил Стоянов провокира публиката и се получи така, че актуализира дихотомията сакралност/ публичност на галерийното пространство в съзнанието на българските граждани.

„Подвижни дървета“ на Викенти Комитски представя проблема за урбанизирането на природата в съвременните градове чрез превръщане на дърветата в продукт за визуална

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/14994

1/2

Галерията – между предмет на изкуството и отворено публично пространство, статия. Автор: Василка Шишкова
в. Култура, 5 декември 2008
<http://www.kultura.bg/bg/article/view/14994>

консумация. Посадени в колички от супермаркет, които могат да бъдат движени и размествани непрекъснато, те се превръщат в красиви играчки, които стряскат.

Настоящият проект „Пространства на демокрацията днес“ на Станислав Беловски, поставя въпроса за пълната виртуализация на съвременния демократичен диалог. Като предмет, инсталиран в галерийното пространство, са представени над 1500 страници с коментари от български интернет форуми. Чрез опредметяване на медиите на тази комуникация, проектът проблематизира характера на личната обществена позиция, гравитираща в съвременната ситуация на ефективно функциониране на виртуални реалности между политически и естетически акт.

След изтичане на изложбената седмица на всеки проект, в галерията остават артефакти от него, които действат и като архив, и като негова постоянна експозиция. Така самата изложба започва да функционира и като изложбена институция, актуализирайки модела на Konsthall C чрез изложбеното пространство на галерия „Васка Емануилова“.

Ако разгледаме изложбата, представените отделни проекти и нейното пространство като цялостен концептуален проект, можем да видим визуализирана социално значимата тема за различните типове и проекти за пространства за изкуство днес.
Василка Шишкова

КУЛТУРА

Култура - Брой 36 (2519), 24 октомври 2008

Точки на пресичане

Изложбата „Точки на пресичане“ в галерия „Васка Емануилова“ (куратор Владия Михайлова) включва творби на Викенти Комитски, Станимир Генов, Леда Екимова, Стоян Дъбов и специалния гост Vozko.

Двама от авторите, Викенти Комитски и Станимир Генов, забелязах преди две години в изложба на младите художници на „Шипка“ 6. Като че ли те не се вземаха толкова на сериозно като други от своето поколение. Те се бяха освободили от онзи патос, характерен за цяла генерация творци и техните възпитаници, като че ли не искаха да бъдат неискрени или неориентирани.

Връщайки се пак назад във времето, ще кажа, че Викенти Комитски работи и се променя, и то по непредсказуем начин. Той „гони“ идеите си, без да се привързва особено към средството и може да бъде дотолкова различен, колкото двама отделни творци.

Този път художникът представя инсталация - монитор, поставен в ъгъла на галерията, на който се прожектира... самият този ъгъл. Нарича се „Понякога от различен ъгъл нещата изглеждат почти същите“.

Втората му работа пряко се впила в пространството на галерията. „Капан“ е инсталация от тенис ракета, вилтена в мрежа от корда, опъната между две стени. А вътрешният овал на ракетата, обичайно замрежен от кордата, в случая е оставен празен.

Стоян Дъбов се е опитал да постигне ефект с минимални средства, като е направил интервенция в постоянната експозиция. При една от теракотените фигури на Васка Емануилова (млада жена, която се оглежда) той поставя истинско огледално стъкло на скулптираното огледало. Така жестът на девойката става буквален, но в същото време не можем да се измъкнем от артистичното внушение на оригинала.

Станимир Генов показва двуканалната видеоинсталация „Урааааа-аааааааааа“. На два монитора, поставени един срещу друг, тече прожекция на празничен парад на военни, които викат продължително „Ура!“ Единият запис акцентира на документалността, докато другият е обработен – с хаотични цветни петна.

Леда Екимова, която е от малкото автори, работещи в областта на перформанса, тук се представя с две рисунки с молив: „Кръст“ и „Целувката“. Те също носят усещане за ефемерност, за нещо, което се случва и изчезва във времето, за нещо лежерно и приказно, сякаш взето от света на Алиса.

Тези млади автори със сигурност ще останат във фокуса на нашия интерес. Те се променят динамично и обещават да внесат нещо ново в по-скоро мудната българска арт сцена.
Вяра Млечевска

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/14815

1/1

Точки на пресичане, статия. Автор: Вяра Млечевска

в. Култура, 24 октомври 2008

<http://www.kultura.bg/bg/article/view/14815>

КУЛТУРА

Култура - Брой 18 (2501), 16 май 2008

Първата БАЗА

Появи се още една награда, която стимулира младото българско изкуство. С нея България се присъединява към международна мрежа „Награди за млади художници“ заедно с още 10 европейски страни, в които влизат Чехия, Словакия, Хърватия, Сърбия, Македония, Босна и Херцеговина, Словения и Косово. Тази нова общност е всъщност гарант за престижа и значението на самата награда. Проводник и организатор тук е Институтът за съвременно изкуство – София.

Наградата е основана в Чехия през 1990 от директора на Фондацията за гражданско общество Уенди Люерс. Малко преди нас, в края на миналата година тя беше обявена за първи път и в Албания. БАЗА ще изпраща всяка година по един млад български художник на шестседмичен престой в International Studio and Curatorial Program, Ню Йорк. Освен това ще му осигурява и самостоятелна изява в галерията на Института за съвременно изкуство в София, която вероятно ще се открие скоро. Инициативата безспорно е положителна, а и напоследък летоброенето в родното ни изкуство се движи най-вече от награда до награда и от конкурс до конкурс. Това, че се роят така прогресивно, е все пак добър знак. Жалко е само, че нито един от тези конкурси не успява да предизвика шумен скандал или лавина от недоволство, които да изведат интереса сред поне малко по-широк кръг от този на професионално заинтересуваните.

БАЗА е адресирана към артисти до 35 години и това е най-важното ограничение. Оттам нататък значение има само те да бъдат достатъчно адекватни, за да ги забележи и номинира журито в лицето на Яра Бубнова, Мария Василева, Кирил Прашков, Боряна Драгоева и Станислав Памукчиев. Така, от общо 32 кандидати, за изложбата на първата БАЗА те избраха Бора Петкова, Василена Ганковска, Викенти Комитски, Виолета Танова, Лазар Лютаков и Рада Букова. Половината от тях не живеят в България, но това вече не учудва никого. Напоследък всичките се появяват активно в различни проекти тук. Всеки от художниците е номиниран заради конкретна своя изява на базата на портфолио, но повечето са се постарали да покажат нови работи в самата изложба.

Повечето неща на Викенти Комитски участваха съвсем наскоро в програмата за дебюти на Студю Даухаус и Червената къща. Ракетният му стол, дървеното конче-люлка и замаскираните с флумастер карти на света, заедно с небрежно провокативния почерк на автора като цяло, бяха най-забележителният акцент там. Новото сега е „Рамка“ – три обикновени плочи от паважа, различни по форма, затворени в тежко орнаментирани златни рамки. Лаконичният жест е типичен за Комитски.

След самостоятелния проект „Изложбата е в процес. Заповядайте отново!“ в галерия-музей „Васка Емануилова“, Бора Петкова участва тук с две серии от обекти, в които ползва готови форми за изолация от стиропор и от хартия – „Временен статус“ и „Моите ловни трофеи“. Намесата на авторката ги опоектизира и внася определен наратив, така че чисто функционалното им предназначение присъства само като абстрактна форма.

Лазар Лютаков показва отново фотографската си серия „Заето“ (познаваме я вече от кураторския проект на Владия Михайлова „Between Welcome and Goodbye. Художествени местоположения“), но заедно с нея и две особено интересни работи, направени във Виетнам – видеото „Героните не свирят на китара“ и собствените му обувки като обект под заглавието

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/14246

1/2

Първата БАЗА, статия. Автор: Светлана Куюмджиева
в. Култура, 16 май 2008

<http://www.kultura.bg/bg/article/view/14246>

„Виетнамска премия“. Социалният абсурд и проницателността са съчетани толкова хармонично, че работите му оставят след себе си лек и приятен вкус като след кратък, но съдържателен вич.

Живописният полиптих „Здравей, смърт“ на Виолета Танова, поне според мен, отстъпва пред двете ѝ реплики на „Венера от Урбино“ и „Голата Маха“ с надуваеми кукли. Нейните работи като че ли се отделят най-забележимо от общия контекст в тази изложба.

Василена Ганковска също участва с живопис – отново познатата серия „Един следобед в Бурггартен“, чиято естетика държи по-убедителен диалог с поставените редом видеа, обекти и инсталации.

Рада Букова е носител на първата награда БАЗА. Трудно е да се каже дали, сравнена с останалите, тя наистина е най-добрата. Нямам личен фаворит в тази селекция. Всеки от авторите е ценен с нещо твърде индивидуално и може би заради това изложбата не изпуска интереса през цялото време. Със сигурност силно ме впечатлиха „Ramettes, Бяла хартия“, снимката с немско другарче на плажа някъде в края на 70-те и „Непосилната лекота на битието“, „изиграна“ с няколко балона, яке и примка за бесило. Рада Букова е открила точната доза текст и концепция, която залага във всяка от работите си, за да въздейства пълноценно.

Извън контекста на конкурса, изложбата може да бъде съпоставка на автори от едно поколение с еднакъв произход, които се развиват в различен контекст. Въпреки допирателната на съвременните език и медии, която ги събира и в тази експозиция, все пак те са различни. Сравнението тук е в полза на поредната равностойност за абстрактните граници на идентичността.

Светлана Куюмджиева

КУЛТУРА

Култура - Брой 8 (2491), 28 февруари 2008

Не са се обърнали с гняв назад

Не се обръщай с гняв назад. Накъде – към миналото време въобще, към социализма, към детството, към родното място или просто през рамо? Така наречените „лични измерения и проблеми на времето“ в тази изложба дават твърде широк хоризонт на възможните реакции. Вероятно заради това резултатът е толкова противоречив.

Първото, което ме стресна още от афиша, беше, че познатите имена на някои от най-активните ни млади художници са поставени в графата на „дебюти в съвременното изкуство“. Интересно, колко награди още трябва да вземат тези автори и колко участия да натрупат, за да престанат да се броят или да ги броят за дебютанти.

И все пак, това недоразумение е донякъде разбираемо. Знае се, че тук формата на дебюта е като че ли най-атрактивна за институциите, които подкрепят съвременното изкуство. Неизвестно по какви причини „дебют“ действа почти като „Сезам, отвори се!“ за осъществяването на определен проект – винаги безотказно. Затова, щат не щат, артисти и куратори „дебютират“ по няколко пъти и така успяват да отбележат солидно количество изяви.

Студио *Даухаус* в лицето на **Йово Панчев** реализира сега цяла серия от подобни дебюти в „Червената къща“ с помощта на Фонд за подкрепа на дебютни проекти: Национален фонд „Култура“, Гъте-институт - България, Фондация „Култ.БГ“ и със съдействието на Швейцарската културна програма „Про Хелвения“. Темите на предстоящите прояви са до една с отворен периметър на възможности за участие. Провокацията в тях гравитира някъде около социално ангажираното изкуство, но не се обвързва с конкретен проблем или задача.

В „Не се обръщай с гняв назад“ има всичко – живопис, видео, фотография, рисунки, текст, инсталация, обект, колажи. Има и автори, които наистина дебютират. Специална селекция няма, участват всички желаещи, които са успели да покрият някаква обща идея за това как трябва да изглежда съвременното изкуство.

Видеото в изложбата, наречено „Точки на покой“, е на Илияна Огнянова, Ани Васева и Никола Апостолов и прилича повече на видео документация от перформанс. Освен него в проекта участва и още една работа, която е странно подписана от цяла група художници. Това са трите фотографии с групов автопортрет на 4 български студентки във Виена - Николина Ангелова, Йоана Лазарова, Маргарита Кудрина и Дора Пенкова.

От многобройните работи на Викенти Комитски интерес заслужават обектът, изпълнен като бутафория на детско люлеещо конче с муцуна, забита в пода на галерията, рисунките с „кифлформиращата машина, предназначена за формиране на кифла-полумесец“, и уникалните „Карти“. Авторът е заштриховал в пътно черно четири политически карти на света, като е скрил в шахматна или друга декоративна форма голяма част от континентите и страните.

Не-дебютантите в изложбата са привлечени явно от темата. Все пак тази провокация не би могла да остави безучастни художниците от поколението на социалния реализъм. Деян Янев отново се е посветил на бруталните картини от съвременното в четири платна – „Ноцен живот“, „София Сити“, „Кафене“, „Граница“. Виолета Танова пък се е обърнала повече към личното преживяване с един живописен полиптих – портрет, „сглобен“ от различни фази на развитие и

http://www.kultura.bg/bg/print_article/view/13926

1/2

Не са се обърнали с гняв назад, статия. Автор: Светлана Куюмджиева

в. **Култура**, 28 февруари 2008

<http://www.kultura.bg/bg/article/view/13926>

следата им върху човешкото лице. Работата ѝ, наречена „Трансформация“, представлява един от действащите акценти в изложбата. Разбира се, редом до тези не-дебютанти е и Михаела Власева, която показва също живописен полиптих в 5 части като пет версии на тривиално семейно съществуване. За своята „Дефиниция за семейство“ Михаела Власева е избрала прозаичен ежедневен сюжет – портрет на семейната двойка в семейното ложе.

Сред най-забележителните работи е „Да не забравя“ на Продан Марков – щампа с лика на Васил Левски, тиражирана върху добре познатите жълти листчета за напомнящи бележки. Посланието и жестът на автора са пределно лаконични и ясни. С подобна стратегия действа и другата му работа с думата Painting, разделена на pain и ting.

В експозицията участват и текстове на Ради Радев и Момчил Г. Георгиев, колажите в серия „Memories“ на Антония Гюрковска, както и трогателната инсталация на Ива Братанова „Срок за годност“, в която авторката е складира по възможно най-наивния и битов начин всички малки фетиши от своята лична история.

Очевидно никой от това младо поколение няма за какво да се гневи на това „назад“, независимо какво е то. Изложбата има по-скоро общ сантиментален и леко любителски характер, свързан много повече с личния спомен за конкретни случки и преживявания.

Положителният резултат е, че тази серия от т. нар. дебюти бележи някакво раздвижване в програмата за визуални изкуства на „Червената къща“, но липсва повече информация за участниците и за принципа за подбора им, както и въобще по-ясно структурирана концепция.

Светлана Куюмджиева